

КОГО І НА СКІЛЬКИ ЧАСУ МОБІЛІЗУЮТЬ

ГОЛОВНЕ с. 2

СЕРЕДА

21 січня 2015

№4

УБИВ ТАНЮ ЗА 2000 ГРИВЕНЬ

МІСТО с. 8

490 грн
1 блок

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

www.ria.ua

На книгу з бюджету – 1 310 686 гривень

Історія – безцінний скарб... А ось видання про історію ціну мають конкретну, і то чималу. Про це свідчать витрати обласного бюджету на фінансування енциклопедії

Читайте **ГОЛОВНЕ** С. 5

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

337

ВАКАНСІЙ
ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Скасують ПОТЯГИ

Скоротити і скасувати окремі потяги вирішила «Укрзалізниця». Частина з них досі курсувала через Тернопіль. Так, потяг «Черкаси-Львів» буде раз на чотири дні, «Одеса-Ужгород» — через день. Скасують потяги «Миколаїв-Львів» і «Київ-Тернопіль».

ШвидкоГроші **ГРОШІ ДО ЗАРПЛАТИ**

3000 ГРН **20** ХВИЛИ НА ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИДАЧУ ГРОШЕЙ **iD** ЛИШЕ ПАСПОРТ ТА КОД

(093) 170 10 28

• вул. М. Шептицького, 236 (2-й поверх ТЦ "SOTERIA")

справжні броньовані **ДВЕРІ** від виробника

пожежний сертифікат ліцензійний монтаж дверей

під індивідуальні розміри

РИФ м. Тернопіль, вул. Довженка, 18 тел.: (0352) 438030

www.rif.te.ua

КомпаньйонФінанс

за **20** ХВ. **ГРОШІ ДО ЗАРПЛАТИ**

від **200** до **10 000** грн лише паспорт та код

вул. Руська, 14 м. Тернопіль: 067 209 25 07
вул. Живова, 7
вул. Київська, 11 www.kf.ua

КРЕДИТ **НОВОРІЧНИЙ** до 700 000 ГРН

МОЖЛИВЕ ПЕРЕКРЕДИТУВАННЯ НА БУДЬ-ЯКІ ПОТРЕБИ

тел.: 097-918-2-918, 068-553-06-82

М. ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛ. В. ЧОРНОВОЛА, 1А, ОФІС 20, ПОВЕРХ 3

РАДІО ШАНСОН

Розміщення реклами в Тернополі

тел.: 43-00-50

Трактори • Мототрактори • Мотоблоки

донгфенг • дтз • фотон • сінтай • джінма • зубр • блансон • кіоті

Тел.: (0352) 52-40-15, (067) 353-16-06, (067) 351-57-82

www.mini-traktor.com.ua м. Тернопіль, вул. Гайова, 32

ДУМКА ЖУРНАЛІСТА

Володимир
МОРОЗКоли щось
роблять

А ви хіба не чули такої фрази: «Щось він дуже активний. Напевно, у політику хоче йти»? Я був свідком, коли про різних людей настільки часто говорили це, що вже сприймаю цю фразу як своєрідний діагноз для тих, хто її вимовляє. Бо замість того, щоб самим бути активними і цілеспрямованими, вони дивуються, що хтось щось хоче робити і таки робить.

Справді, є випадки, коли людину можна звинуватити у користолюбстві. Для цього мають бути докази. Але звинувачення у надмірній активності — це щось подібне до звинувачень у надмірній життєрадісності. Пригадуєте, як у фільмі «Цілитель Адамс» старі дідугани звинуватили головного героя саме у цьому. Хоча він просто жив і працював, як умів — із посмішкою.

У нас, коли хтось щось робить, його починають боятися і навіть сприймати як ненормального. Мовляв, готує собі платформу. А що ж активні люди повинні робити? Сидіти і жувати соплі? Плакати на погане життя і жити телевізором? Готувати платформу комусь іншому? Припускаю, що критики активності навіть не ставлять собі таких питань. Вони просто нарікають, замість того, щоб вдихнути на повні груди, дослухатися до свого серця і почати жити повноцінно. Тобто активно.

Нам ще далеко до того, щоби бути суспільством щасливих людей. І зацікленість на сусідів ой як цьому шкодить. На себе треба дивитися, зрозуміти себе, свої прагнення, свою цінність і ту користь, яку ти можеш дати близьким і далеким. Не вони тобі, а ти їм. І не сприймати чужу роботу, як піар. Зрештою, навіть якщо людина хоче у політику, нічого поганого у цьому немає. Головне питання: для чого і яким шляхом? Ось тоді й буде світло у кінці тунелю.

СОЛДАТАМ В АРМІЇ – 7500 ГРН ЗАРПЛАТИ

Мобілізація ■ Четверта черга мобілізації триватиме 90 днів. Пріоритет віддаватимуть тим, хто служив в армії, має військовий досвід. «Косити» нікому не радять, адже за це визначена кримінальна відповідальність

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ

У військові комісаріати вже почали викликати чоловіків. Спеціальна комісія визначає їхню придатність до служби

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0-97-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Перші повістки уже полетіли до домівок тернополян. Із 20 січня у країні почалася четверта черга часткової мобілізації.

Точної цифри, скільки ж осіб планують мобілізувати на Тернопільщині, в обласному військовому комісаріаті не повідомляють. Адже, за словами виконуючого обов'язки військового комісара області Володимира Катинського, це державна таємниця. Втім, він наголосив, що під час четвертої черги часткової мобілізації у лави Збройних Сил України покличуть на чверть більше чоловіків, ніж у попередні рази.

Призовний вік —
від 20 до 60 років

Які громадяни підпадають під призов? Перш за все, це — чоловіки віком від 20 до 60 років. Для жінок віковий діапазон — від 25 до 50-ти років (військовозобов'язані фахівці-медики, зв'язківці тощо).

— У першу чергу, призову підлягають добровольці, ті особи, які мають військову підготовку, служили в армії та отримали військову спеціальність. Але й тих, хто не має такої підготовки, теж викликатимуть у військкомати, — наголошує Володимир Катинський. — Нині серед мобілізова-

них під час попередніх черг уже є десятеро жінок.

Мобілізація триватиме 90 днів. Протягом десяти днів тернополянам надходять повістки. Наступні п'ять днів їм дані подаватимуть у військові навчальні заклади та установи. Після цього кожен проходить індивідуальну підготовку за військовою спеціальністю протягом 25 днів. Останній етап — це бойове злагодження у частинах за розподілом — також орієнтовно 25 днів. По завершенні підготовки підрозділи мобілізованих відправлятимуть для виконання певних завдань. Це не означає, що всі мобілізовані стовідсотково пойдуть у зону АТО. Служитимуть чоловіки до моменту, поки Президент України не підпише указ про демобілізацію. Усі призовники будуть забезпечені необхідною військовою екіпіровкою.

— Серед осіб, які не підлягають мобілізації, перш за все, це чоловіки, які мають трьох і більше дітей віком до 18-ти років, — продовжує виконуючий обов'язки військового комісара області. — Також у військкомати не викликатимуть студентів денної форми навчання. А от ті, хто навчається на заочному відділенні, можуть отримати повістки. Не мобілізуюватимуть також тих, хто оформив піклування над непрацездатними родичами. Не покличуть служити заброньо-

ваних за підприємствами. Також не викликатимуть у військкомати громадян, яких визнали непридатними до несення військової служби за станом здоров'я. Жителі окупованих територій, священники, а також народні депутати Верховної Ради служити не підуть. Депутатів місцевих рад це не стосується. Наразі в області є п'ятеро народних обранців, які добровільно пішли служити та поїхали у зону проведення АТО.

Отримують грошове
забезпечення

Ще наприкінці вересня Президент України Петро Порошенко доручив очільнику Міноборони Валерію Гелетею направити в райони проведення АТО військових комісарів. Як розповідає пан Катинський, дев'ятеро із дванадцяти військових комісарів області вже побували у зоні проведення АТО. Решта або ще не виконувала обов'язки військових комісарів, або виконувала поставлені завдання в регіонах, які офіційно не визнані зоною АТО.

Усіх мобілізованих вважають військовослужбовцями, на них поширюються всі соціальні гарантії.

— Солдати, які несуть службу у зоні АТО, отримують щомісячне грошове забезпечення в розмірі 7500 гривень. Залежно від військового звання та посади розмір

зарплати збільшують, — наголошує Володимир Катинський. — За ними також зберігається пакет соціальних пільг для харчування, забезпечення засобами індивідуального захисту, речовим майном тощо. У разі поранення чи загибелі рідні військовослужбовця також отримують матеріальну допомогу: 609 тисяч гривень у разі смерті військовослужбовця, від 20 до 52 тисяч гривень — у разі поранення, залежно від його складності.

Оформлюють
догляд за родичами

Використання ЗСУ у складі сил АТО регламентовано Законом України «Про боротьбу з тероризмом». Відмова служити в ЗСУ є підставою для порушення кримінальної справи.

За неявку до військкомату за повісткою в період повної чи часткової мобілізації тим, хто ухиляється, загрожує адмінвідповідальність у вигляді штрафу від 85 до 119 грн. За умисне знищення приписного свідоцтва або військового квитка — штраф від 17 до 51 грн. За ухилення від призову за мобілізацією стаття 336 Кримінального кодексу України передбачає позбавлення волі на строк від двох до п'яти років.

Одним із способів «відкосити» від служби в армії стало оформлення догляду за непрацездатними родичами. Згідно із Законом «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», призову на військову службу під час мобілізації не підлягають ті, хто зайнятий постійним доглядом за особами, що його потребують, але в разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий догляд.

За інформацією директора Департаменту соціального захисту населення обласної адміністрації Вадима Боярського, на початку 2014 року на Тернопільщині зареєстрували 16 тисяч 473 особи, які оформили допомогу з догляду за непрацездатними людьми похилого віку, інвалідами тощо. 1 квітня того ж року ця кількість становила уже 17 тисяч 283 людини, а станом на 1 січня 2015 року виросла до 18 тисяч 273 осіб. Якщо брати показники у розрізі, то серед осіб, які оформили допомогу за цей час, на 13% зросла кількість чоловіків, а кількість жінок зменшилась.

ЕКСПЕРТИ RIA ПРО НАЙАКТУАЛЬНІШЕ

Що останнім часом вас схвилювало найбільше?

Ірина ВІДЛОВСЬКА (22 р.),
юрист-волонтер:

— Співпрацюю з громадською організацією, яка безкоштовно надає юридичні консультації. Чимало звернень стосуються не лише приватизації, спадщини, розподілу майна, розлучення, а й побуту. Приміром, у тернополян багато проблем із жеками та комунальними установами. Крім того, часто люди шукають допомоги у державних органах, але отримують відписки. Це сумно.

Ольга КОВАЛЬЧУК (22 р.),
провізор:

— Останнім часом на душі панує якийсь неспокій. Дуже схвилювала трагедія, яка нещодавно сталася під Волновахою. Дуже страшно. І взагалі новини лякають. Особливо важко сприймати полії на Сході, коли твоя близька людина перебуває в епіцентрі тих подій. Мій друг-медик перед Новим роком також поїхав на Схід. Молюся за нього й за всіх тих, хто захищає нашу країну від ворогів.

Ігор ПРОЦИК (28 р.),
голова Правління
ГО «Спілка молодіжного
самоврядування»:

— На тлі війни згадую події на Майдані. Головних «сценаристів-режисерів» та виконавців тих кривавих убивств нова влада, яка прийшла на хвилі Революції Гідності, не покарала. І цього, скоріш за все, не зробить. Знайшли рядових цапів-відбувайлів для народу, які через якийсь час позбудуться будь-якої відповідальності за дії.

Алла ТИМЧАК (56 р.),
психолог Перинатального
центру «Мати і дитина»:

— Більшість шукає заспокоєння у родині. Християни радять народженому дитячку Ісусу. Українці — нація, яка прагне до гурту, туди, де нам комфортно. Я, наприклад, щоп'ятниці ввечері поспішаю в англійський клуб, де є цікаве спілкування. Туди приходять різні люди — і з Донецька є, і з Камеруну, американці, канадійці бувають. Підтримуємо один одного.

Тетяна СЕМУСЬ, юрист:

— Мене тримає у ступорі війна на Сході. Перше, що роблю, прокидаючись вранці, — читаю новини. Допомагаю нашим воякам у силу своїх скромних можливостей. Турбує економічна ситуація у країні, особливо коли бачу, який небагатий різдвний стіл був цього року у моїх батьків-пенсіонерів. Це найбеззахисніша частина населення, яка протягом усього життя звикла щодня все більше себе обмежувати у всьому.

Олександр БОГОМОЛ
(37 р.), т. в. о. начальника
обласної міліції:

— В області зафіксували п'ять випадків так званої «смітничкової люстрації». За трьома порушили кримінальне провадження, ще у двох потерпілі відмовлялись, мотивуючи, що не мають жодних претензій. Останній випадок відбувся у Кременці, у райсуді. Наголошую: жодного активіста ми не затримували. Наразі оголосили про підозру двом особам.

У СТАВІ ЗАГИНУЛА ВЕЛИЧЕЗНА РИБА

Сітки ■ Близько 20 товстолобиків по 15-30 кг та дрібніша риба потрапила у браконьєрські сітки на Ставі. Дріботу повернули у водойму, велика — майже вся загинула. Її громадські активісти відвезли безпритульним псам у Дичків

СВІТЛАНА ГРИВАС

Привезеною рибою у Дичкові годуватимуть собак кілька днів. За день кожна тварина з'їдає півтори рибини, кажуть волонтери

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60,
SVITLANA.GRUVAS@20MINUT.UA

На сітки із гігантською рибою громадські активісти та працівники рибоохорони натрапили у четвер, 15 січня. Вони переконані, що сітки розставили ті ж браконьєри із села Білої, від рук яких громадські активісти врятували вісім майже 20-кілограмових товстолобиків.

Про це ми писали у статті «На Тернопільському ставі спіймали велетенських товстолобиків».

— Вочевидь, удень ми випустили товстолобиків, а вже ввечері вони поставили сітки знову на те саме місце, — розповідає начальник відділу охорони водних біоресурсів Тернопільрибоохорони та громадський активіст Андрій Об'єшик. — Можливо, це ті ж люди.

На першу сітку, за словами пана Андрія, ще раніше натрапили спортсмени-байдарочники. Один із них зачепився веслом за сітку і ледь не потонув.

— Ми не знали, чи ті сітки браконьєри зняли, — продовжує співрозмовник. — Але схилились до думки, що забрали їх. А 15 січня вранці телефонує з бази одна жінка і повідомляє, що рибалка тягнув дві великі рибини. Побачив під льодом велику білу пляму, роздобув її і достав звідти рибу.

Почувши таку звістку, працівники рибоохорони і громадські активісти вирушили на згадане жінкою місце. Там виявили ще близько

20 таких білих плям. Почали добувати лід — за майже п'ять годин роботи дістались до сіток.

— Витягнули три сітки, кожна довжиною 75-100 метрів, — продовжує Андрій Об'єшик. — Де кілька рибин було живих, то ми їх відразу випустили. А ті, які вже були без очей, білі, повитягували. Таких мертвих величезних рибин було 18. Крім них, ще декілька судаків, лящі, плотва. Ми шоковані тим, що у нас робиться. Треба

освітлювати чи камери встановлювати. Адже ми уже не перший раз натрапляємо на сітки на Ставі.

Активісти вирішили віддати рибу тим, хто використовує на благо громади. За ініціативи «RIA плюс» її віддали у ГО «Ноїв ковчег», що опікується безпритульними тваринами. 16 січня громадські активісти, журналісти та волонтери відвезли рибу у Центр післяопераційної перетримки тварин у Дичкові.

— Рибу розберуть, варитимуть, вибиратимуть кісточки і годуватимуть тварин, — каже засновник, волонтер ГО «Ноїв ковчег» Ірина Тареева. — Це просто подарунок для нас. Ми вдячні за турботу.

Як розповіли волонтери, вони вражені тим, що риба таких розмірів водиться у Тернопільському ставі і тим, що браконьєри орудують, не криючись, просто у центрі міста, під носом у влади.

— Громадські активісти мали намір привезти рибу і викинути під будівлею міськради, — додає Андрій Об'єшик. — Але не хотіли, щоб їх звинувачували у створенні шоу для ЗМІ. Із вечора 15 січня намагались домовитись із міською владою через речницю міськради, щоби міський голова подивився на ту рибу, прокоментував це.

Речниця, за словами пана Об'єшика, не дала відповіді ні 15, ні 16 січня. Зустріч не відбулась — рибу відвезли у Дичків, а сітки — у Логістичний центр. Тут її можуть використати для створення маскувальних сіток бійцям АТО. У міськраді, як повідомила згодом пані Калущ, знають про проблему і зроблять усе від них залежне. Мовляв, звернуться із листами щодо посилення контролю за водоймою у правоохоронні органи та відповідні державні служби, у компетенції яких перебуває охорона довкілля. Також готові вислухати пропозиції активістів.

Сьогодні на сайті
20minut.ua

Найчастіше читають:

- В Тербовлі вбили 23-річну продавчиню Таню Войтович. Шукають вбивцю
- Таню убили напередодні заручин
- Одного з власників агрохолдингу «Мрія» Миколу Гуту оголосили в розшук
- «Двадцять дівчаток побігли топиться...»
- Жителька Тернопільщини загинула у ДТП на Львівщині
- Того, хто убив Таню Войтович, вже затримали
- Хто платитиме податок на нерухомість і скільки
- Громадські активісти товстолобиків відвезли у Дичків, а сітки — в Логістичний центр
- Володимир Трух загинув під час оборони Донецького аеропорту

Найчастіше коментують:

- Одного з власників агрохолдингу «Мрія» Миколу Гуту оголосили в розшук <http://te.20minut.ua/10432059>
- В Тербовлі вбили 23-річну продавчиню Таню Войтович. Шукають вбивцю <http://te.20minut.ua/10431960>
- Хто платитиме податок на нерухомість і скільки <http://te.20minut.ua/10432050>
- Скільки відпочивають українці <http://te.20minut.ua/10431946>
- Таню убили напередодні заручин <http://te.20minut.ua/10431988>
- «Двадцять дівчаток побігли топиться...» <http://te.20minut.ua/10432037>
- Майно валютних позичальників таки зможуть відібрати <http://te.20minut.ua/10431983>

ФОТО ДНЯ

19 січня ● 11.20 ● парк «Топільче»

СВІТЛАНА ЦЕБРІЯ

Десятки тернополян купалися на Водохрещі у «Топільче». У моржатнику пірнали чоловіки та жінки різного віку, дехто привів дітей. Було багато «моржів» з клубу «Нептун». Були й звичайні тернополяни. Серед них кореспонденти 20minut.ua Віталій Антонюк та Андрій Тихий

Гуту оголосили в розшук

ВАСИЛЬ СОЛТИС,
0-96-725-70-22,
VASYL.SOLTUS@20MINUT.UA

Одного з власників агрохолдингу «Мрія» Миколу Гуту оголосили в розшук. Про це зазначено на сайті МВС.

Відповідно до інформації на сайті, МВС визначає Миколу Гуту як «особу, яка переховується від органів влади». Місце зникнення — село Васильківці Гусятинського району. Вказана і дата зникнення — 31 березня 2014-го. Хоча, як повідомляють всеукраїнські ЗМІ, Микола Гута був присутнім на зборах із кредиторами, які проходили у Києві в жовтні-грудні 2014 року.

Стаття звинувачення, яку згадують у розшукових даних, — 190, ч. 4 (шахрайство, вчинене в особливо великих розмірах або групою осіб). Покарання, передбачене цією статтею, — від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Виконуючий обов'язки начальника обласної міліції Олександр Богомол повідомив, що тернопільські правоохоронці до розслідування кримінальної справи стосовно Миколи Гуту не мають стосунку. Мовляв, цим займаються столичні міліціонери.

Агрохолдинг «Мрія» заснували у 1992 році Іван і Клавдія Гуті. Холдинг обробляє близько 300 тис. га у Тернопільській, Хмельницькій, Івано-Франківській, Чернівецькій і Львівській областях.

Компанія спеціалізується на вирощуванні пшениці, ячменю, ріпаку, цукрових буряків, гречки, картоплі та інших культур. Микола Гута, якого розшукує міліція, приєднався до Групи «Мрія» у 2002-му. До вересня 2014-го відповідав за поточне управління компанією, був гендиректором. Він — голова Ради директорів групи компаній «Мрія».

Група компаній «Мрія» потрапила у складне фінансове становище — у серпні 2014 року агрохолдинг оголосив технічний дефолт. Загальний борг компанії становить близько 1,3 мільярда доларів.

Чи падали ви цією зими на вулицях Тернополя?

- Неодноразово **11.36%**
- Один-два рази **23.99%**
- Ще ні **51.52%**
- Користуюсь взуттям з «льодоступами» ... **3.79%**
- Намагаюсь не виходити з дому **4.04%**
- Я спортсмен, а тому лід під ногами не страшний:-) **5.30%**

ГАРЯЧА ЛІНІЯ "20 ХВИЛИН"

Сьогодні на гарячій лінії "20 хвилин" чергує журналіст Наталія Бурлаку. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvilyn@gmail.com.

Редакція "RIA плюс" та "20 хвилин" 43-00-50
 Пожежно-рятувальна служба 101
 Міліція 102
 Швидка медична допомога 103
 Аварійна газу 52-62-38
 Аварійна водоканалу 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
 Чергова міської ради 1580
 Довідкова залізничного вокзалу 1505
 Довідкова автовокзалу 1504
 Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
 Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
 Управління транспорту 52-15-14
 Перевірка якості продуктів 52-23-87
 Довідка міськвиконкому 23-63-97
 Головавтоінспекція 52-47-38
 Аварійна електромереж 52-24-66

СКІЛЬКИ ДНІВ У РОЦІ ВІДПОЧИВАЮТЬ УКРАЇНЦІ

Вихідні ■ Українці у 2014 році відпочивали 138 днів — 38% року. Продуктивність праці у нас найнижча у Європі. Однак, кажуть аналітики, зменшення кількості вихідних не збільшить продуктивності праці

СВІТЛАНА ЧЕРНЕЦЬКА, 0-98-836-92-47,
SWITLANA.CZERNETSKA@20MINUT.UA

— Геніальна організація навчального процесу! — обурюється вчителька Інна Мірошник. — Мало того, що навчання у школах стартує з 21 січня — з середини тижня, то ще й того ж тижня будемо вчитися у суботу. Ну про яку продуктивність праці можна говорити?

«У релігійні свята — не працюю»

Причина такої ситуації проста. Тернопільщина — частина релігійного регіону, де християнські свята навіть важливіші, ніж державні. Тож 19 січня, на Водохреща, у школі навряд чи буде багато учнів, а 20 січня — другий день свят. Релігійні свята часто бувають вихідними днями і у представників багатьох професій.

— Так, такі реалії нашого міста, — знижує плечима майстер з ремонту взуття Олег Ломакін. — У нас шанують не лише Різдво і Великдень, а й другий-третій день після таких великих релігійних свят. Та й на свята на кшталт Андрія, Миколая, Василя я теж

— Двомісячні канікули у школі зайві і учням, і вчителям. У дітей зникло бажання навчатися, і нам теж важко повертатись у робочий ритм, — каже Алла Фриз (35 р.), секретар однієї із шкіл області

не працюю. Не можна в такі дні щось фізично робити — ні стукати, ні свердлити, ні будувати. Може, в офісі сидіти не гріх, а ремонтувати взуття у свято — гріх. Тож в церкву йду замість роботи.

Українці відпочивають стільки ж, як європейці. З 365 днів торік 104 припали на вихідні (суботи та неділі). Крім того, десять днів у році — офіційні свята: Новий рік, Різдво, 8 Березня, Великдень, 1 і 2 Травня, День Перемоги, Трійця, День Конституції, День Незалежності. Зрештою, КЗпП гарантує найменшим працівникам 24 дні щорічної оплачуваної відпустки. Таким чином, 138 днів у році 38% населення відпочиває. У Галичині — ще більше неробочих днів.

Як працює Європа

Європейці працюють у середньому так, як і українці. Директива ЄС 2003/88/ЄС встановлює граничні норми для всіх країн-членів: робочий тиждень, що не перевищує 48 годин, і щорічна оплачувана відпустка тривалістю не менше 20 днів.

Далі — вже справа кожного уряду, він може дозволити своїм громадянам відпочивати більше.

Хоча в Європі упевнені: якщо працівник задоволений умовами праці, то і працюватиме продуктивно. Адже, повернувшись на роботу з хорошими умовами праці, працівник навірстає втрачене за дні відпустки.

Французи працюють найменше

У Великобританії офіційні свята не оплачують роботодавці. Їхня кількість залежить від регіону: в Англії та Уельсі — 8, у Шотландії 9, у Північній Ірландії — 10. При цьому мінімальна тривалість щорічної оплачуваної відпустки — 28 днів, але зі збільшенням стажу кількість днів відпустки збільшується. Неробочими днями в Англії є 1 січня, п'ятниця напередодні Великодня і понеділок після неї, перший понеділок травня, останній понеділок травня і останній понеділок серпня.

Оригінально вирішували проблему трудового часу у кризовий

період 90-х у Фінляндії. Там було так, як тепер в Україні: через масові скорочення є дуже багато безробітних, а ті, хто працює, мають велике навантаження. Тобто якщо у відділі раніше працювало п'ятеро осіб, то тепер — одна людина, яка виконує обов'язки п'ятерох. Тож погано і тим, хто працює, і тим, хто безробітний.

Розв'язувати проблему взявся уряд, ввівши політику «6+6»: роботодавців стимулювали переводити підприємства на дві шестигодинні зміни. Підприємства, які на це пристали, отримали державні субсидії. У результаті зросла і зайнятість, і продуктивність праці. Тривалість робочого часу скоротилася на 20-25%, а зарплата — на 7%. Експеримент вдався: час роботи установи збільшився, якість надаваних послуг покращилася, кількість прогулів знизилася. Програма діяла 2,5 року, а потім субсидії скасували. Однак вона була настільки ефективною, що багато підприємств і надалі працювали за згаданою схемою.

Французи — у числі найледа-

чіших європейців. Там нормою є 35 годин на тиждень. Офіційних вихідних у них 11, але роботодавці мають оплачувати лише один — 1 травня. Мінімальний розмір відпустки — 25 робочих днів. Тим, хто працює більше 35 годин на тиждень, дають додаткову відпустку під назвою RTT (Réduction du Temps de Travail, скорочення робочого часу) — до 22 днів у році (конкретний розмір залежить від обсягу перевиконання норми годин на тиждень). А ще роботодавець радо «дарує» три додаткові дні відпустки тим, хто бере її не у сезон — у будь-яку пору, крім літа. Тож при вдалому збігу обставин у Франції працівник може отримати 9,5 тижнів відпустки.

Як стати більш продуктивним?

Загалом серед країн ЄС лідерами за кількістю відпрацьованих годин у 2013 році є Греція, Польща та Угорщина, країни Центральної та Східної Європи, а також жертви кризи 2008 р. — Ірландія, Італія, Португалія. Нідерланди та Німеччина — займають останнє і передостаннє місце. Тут же і Норвегія, Данія, Франція, Словенія (найбільш успішна країна з європейських «новачків»), Бельгія, Швейцарія. Тож, ті, хто добре живе, — найбільш ледачі.

І хоча за кількістю робочих днів ми — як середньостатистичні трудяги порівняно з Європою, за продуктивністю праці впевнено посідаємо останнє місце. Здавалось би, якщо хочемо збільшити продуктивність, слід просто механічно зменшити кількість днів відпочинку. Однак не все так просто.

Аналітики Інформаційної кампанії «Сильніші разом!» стверджують, що продуктивність праці пов'язана із кількістю вихідних днів обернено пропорційно. Тобто якщо в країні немає розвинутих технологій, які дають змогу ефективно розпоряджатися своїм вільним часом, то успіхів у зростанні ВВП намагатися досягти екстенсивним шляхом — збільшенням робочого часу.

«У житті немає нічого неможливого...»

Володимир Дякун, лікар-стоматолог, власник клініки DVM. Народився 23 січня 1983 р. у с. Зелений Бучацького району. Одружений, виховує доньку. У 2007 р. закінчив Івано-Франківський медуніверситет за спеціальністю «Стоматологія». Хобі — футбол, волейбол, біг. Відпочинок — на лижах у Карпатах. Контактний телефон — 067-10-10-777.

Бізнес-ланч Про життя і справи «RIA плюс» розмовляє з власником стоматологічної клініки DVM Володимиром Дякуном

ДІАНА ОЛІЙНИК,
0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

— Коли відкрили фірму? Які особливості послуг, котрі пропонуєте?

— Клініку в Тернополі ми відкрили 19 грудня 2013 року. Робимо імплантацію зубів, пластику кістки, лазерне відбілювання, фотодинамічну терапію (коли у пацієнта є рухомість зубів). Чимало маніпуляцій проводимо під мікроскопом — витягуємо уламки, пломбуємо,

закриваємо щілини, чистимо. Пломбуємо сучасними матеріалами.

— Хто є вашим клієнтом?

— Це люди різного достатку, є багато постійних клієнтів. Близько 30% пацієнтів до нас направляють інші лікарі, якщо потрібно видалити уламки зуба чи складне видалення зуба.

— Чи важко було знайти кваліфікованих працівників? — Я відкривав клініку і в Тернополі, і в Бучачі. Щоб взяти двох стоматологів, вибір робив із 15 осіб. Брали їх на стажування

на тиждень, і так вибирали. Претендент на посаду мав бути відповідальним, чесним, бути професіоналом, щоб якість роботи відповідала ціні і гарантувала результат.

— Чи бачите в місті (області) для себе конкурентів? Чим від них відрізняєтеся?

— Конкуренція у Тернополі справді дуже велика. Я вважаю, що це добре, бо стимулює кожного стоматолога працювати краще. Та якщо чесно — конкурентів для себе не бачу. Я не порівнюю свою роботу з роботою інших стоматологів, але в своїй праці і праці лікарів клініки я впевнений.

Наведу лише один приклад. Канали ми стерилізуємо озоном — це дає 100% стерилізацію. Якщо порівняти з клініками, які цього не мають, то існує

3-4% загрози, що не пролікують кісту чи гранулюючий парадонтит. У нас це питання вирішене. Якщо взяти пацієнтів з кистами, лікуємо їх терапевтично, щоб уникнути операції. Щодо цін, то вони змінилися лише на матеріали, а ціни на усі послуги залишили на рівні 2013 року.

— Чому вирішили займатися цим бізнесом? — Я люблю свою роботу. Подобається розвиватися, впроваджувати нові технології, їздити на курси, вчитися за кордоном.

— Яким бачите свій бізнес через 5 років?

— Будемо постійно розвиватися, застосовувати новітні технології — менш травматичні і менш болючі для пацієнтів. Оскільки у Тернополі відкривається усе більше клінік, будуть виживати сильніші, ті, які

вирізнятимуться не дешевою, а якістю роботи.

— Чи є у вас власна формула успіху?

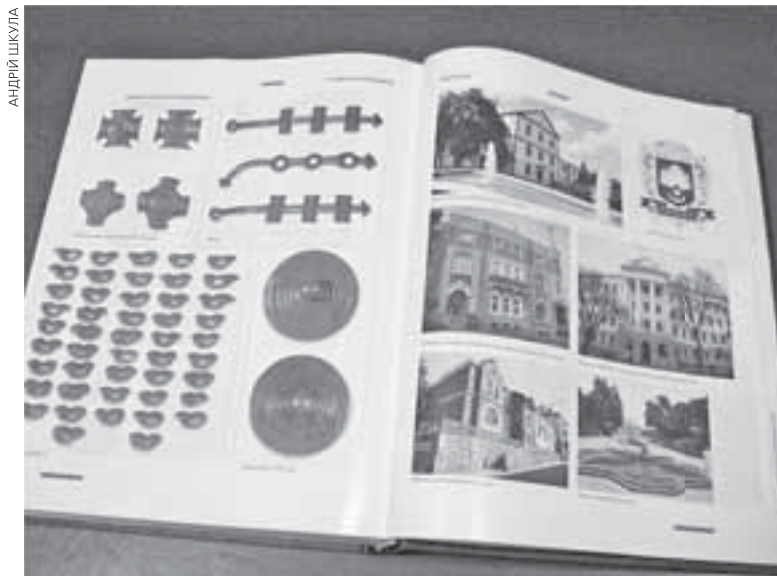
— У житті немає нічого неможливого. Якщо людина ставить мету, вона її обов'язково досягне, якщо не відразу, то за певний час. Я постійно йду таким шляхом. Ніколи назад не дивлюся, тільки вперед. Незважаючи на ситуацію у країні, руки не складаю. За кордон виїжджати, як зробили деякі колеги, не збираюся — сподіваюся, що налагодиться.

— Чи допомагає вам сім'я у веденні справи?

— Допомагають і сім'я, і друзі. Батьки допомогли відкрити клініку, друзі зробили певні інвестиції. Бо у 31 рік самому започаткувати стомат-бізнес нерівно — як би ти плідно не працював.

НА КНИГУ З БЮДЖЕТУ – 1 310 686 ГРИВЕНЬ

Витрати ■ Історія – безцінний скарб... А ось видання про історію ціну мають конкретну, і то чималу. Про це свідчать витрати обласного бюджету на фінансування тритомника, тираж якого становить чотири з лишком тисячі, – «Тернопільщина. Історія сіл і міст»

Видання «Тернопільщина. Історія сіл і міст» надрукували тиражем 4142 примірники. Тобто кожен том – по 1300–1400 штук. Загальні витрати з бюджету становлять більше 1,3 млн грн

АНДРІЙ ШКУЛА, 0-97-742-35-45,
ANDRIY.SHKYLA@20MINUT.UA

Тернопільська обласна рада у 2010 році прийняла рішення про початок підготовки енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія сіл і міст». Створювати планували впродовж 2010–2012 років. Та віддрукували книги лише наприкінці минулого року. Скоро відбудеться офіційна презентація.

Ми поцікавились, скільки бюджетних грошей витратили на видання. Кошти, зважаючи на «заможність» Тернопільщини та дірки у бюджетах усіх рівнів, чималі. Загальна сума, яку сформуливали щорічні надходження коштів на утримання редакційної групи, – 1 мільйон 10 тисяч гривень. Ще 300 тисяч дали на підготовку видання до друку. Загалом – 1310686 гривень.

Із чого все починалося

У 2010 році, як пояснили в обласній раді у відповідь на наш інформаційний запит, редакційно-видавничу групу обласної комунальної установи «Тернопільський енциклопедичний довідник «Тернопільщина» закінчила роботу над четвертим томом «Тернопільського енциклопедичного словника». У групі були певні напрацювання щодо історії населених пунктів краю. Вочевидь, тому від них надійшло звернення до обласної ради щодо реалізації видання «Тернопільщина. Історія сіл і міст». З підтримкою ініціативи до органу самоврядування звернулася і Національна спілка краєзнавців України. Редакційна група енциклопедичного словника стала структурним підрозділом комунального підприємства облради «Тернопільський обласний інформаційно-туристичний краєзнавчий центр». У лютому 2010 року обласні депутати проголосували «за» підготовку видання «Тернопільщина. Історія сіл і міст». Процес пішов, робота закипіла. Гроші на утримання редакційної групи виділяли тричі (див. графіку), а минулоріч додали ще на підготовку книги до друку.

— Мені здається, що такі проекти – хороший варіант забезпечити людей роботою, – каже тернополянин Вадим Савка. – Сидять собі, щось цікаве роблять. Такі речі мені нагадують ситуацію з оплатою праці. Вона буває за зроблену ро-

Енциклопедичне видання «Тернопільщина. Історія сіл та міст» у гривнях

Витрати бюджетних коштів

На утримання редакційної групи:

2010 р.	203 986 грн
2011 р.	410 500 грн
2012 р.	395 600 грн
На підготовку до друку і друк:	
2014 р.	300 000 грн

Загальний наклад видання .....4142 примірники
У трьох томах описані .....1057 населених пунктів

боту, а буває погодинна. Тож ті робітники, які мудріші, добиваються погодинної і працюють, працюють, працюють. Але одна справа, коли ось так «сидіти» на грантах з-за кордону чи приватних грошах, а інша – коли це бюджетні сотні тисяч гривень.

Видання тритомне, форматом А4, з ілюстраціями. У кожному томі – 600–700 сторінок. Загальний тираж – 4142 примірники. Енциклопедія містить інформацію про природу, населення, адмінподіл, археологію та історію області та про всі населені пункти краю. Написали про поселення, які були на місці сучасних населених пунктів, і навіть згадали про хутори. Видання не будуть розповсюджувати на комерційних засадах. З одного боку, добре, що бібліотеки, архіви, навчальні заклади отримують книгу безкоштовно. З іншого – тернополянам, які цікавляться історією краю, буде важкувато знайти тритомник.

«Вартість» сторінки – 660 гривень

Рахувати – надмірно чи адекватною сумою є 1,3 мільйона на такий проект – можна по-різному. Всі підрахунки – умовні та приблизні, адже мова йде про інтелектуальний продукт. Приміром, можна приблизно прикинути, яка сума припадає на кожен населений пункт області. Згідно з даними обласної адміністрації, в області є 1057 населених пунктів. Тобто із загальних надходжень коштів на утримання редакційної групи та підготовку до друку на кожне місто, містечко, село, селище, хутір припадає по 1240 гривень – більше мінімальної місячної зарплати... Якщо ж вираховувати, у скільки гривень обійшлася підготовка однієї сторінки разом зі всіма супутніми витратами, отримаємо 660 гривень. Є питання щодо цифр і зважаючи на кількість штатних

працівників редакційної групи. Їх лише семеро. Та у комунальному підприємстві, у структурі якого і відбувалася підготовка видання, пояснюють, що виконали важку і клопітку роботу.

— Підготовка такого типу видань – надзвичайно важка справа, – говорить керівник КП «Тернопільський обласний інформаційно-туристичний краєзнавчий центр» Анатолій Фарцабей. – Окрім історичних чи географічних відомостей, видання містить інформацію про всі населені пункти області, а їх більше 1000. Працівники редакційної групи побували в значній частині з них. З кожним селом була неодноразова комунікація телефоном чи Інтернетом, бо ж там йдеться не лише про історію, архітектуру, цікавинки, а й про людей. Приміром, перед друком включили інформацію про героїв «Небесної сотні» – уродженців того чи іншого населеного пункту, є дані про загиблих героїв АТО.

Крім того, як пояснює чоловік, виділені суми – це не лише зарплата. Матеріали, комунальні послуги, податки – також закладені у цих коштах.

— До роботи над першим томом загалом долучилося півтори сотні людей, – каже пан Фарцабей. – Науковці, історики, краєзнавці, навіть директори шкіл. У наступних томах була приблизно така ж кількість тих, хто допомагав з інформацією, щось писав чи надавав фото. Такі видання цікаві і корисні. Люди їх беруть у бібліотеках, а студенти профільних спеціальностей поглиблюють свої знання і використовують для наукових праць.

Якщо до мільйона з лишком, виділених на утримання редакційної групи, запитання є, то з вартістю друку усе гаразд. На виготовлення накладу витратили близько 275 тисяч. Друк здійснювало місцеве

ВОЛОДИМИР МОРОЗ

«Історії сіл і міст» передували «Тернопільський енциклопедичний словник». Новий проект запустили, бо залишалися напрацювання

підприємство, оголошення про пошуки друкарні було у «Віснику державних закупівель» та на профільному сайті. Вартість створення одного примірника книги у середньому становить 66 гривень. Ціна плюс-мінус ринкова.

Втім, головне питання полягає у доцільності створення такого дороговартісного проекту. Одна з причин такої суми – трирічна підготовка. Тобто кожен том готували приблизно рік. У році є орієнтовно 230 робочих днів. Відтак колектив з семи чоловік, з помічниками на стороні, оп-

рацьовував три сторінки щодня для майбутньої книги. Зважаючи на те, що на кожній сторінці є по декілька ілюстрацій – продуктивність праці важко назвати високою. Питання доцільності виникає й з огляду на те, що книга, як не крути, матиме дуже обмежене коло читачів. Крім того, є дівіші та менш затратні способи популяризації регіону, ознайомлення з його історією та цікавинками. Зокрема Інтернет, конкурси між приватними видавництвами та авторами чи інтерактивні проекти.

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Володимир МОРОЗ (32 р.), історик, журналіст

— Є декілька пунктів, враховуючи які потрібно розглядати такі випадки:

- 1) витрата бюджетних коштів має бути прозорою і підконтрольною громаді;
- 2) бюджетні кошти не варто витрачати там, де немає потреби.

Так діють у цивілізованих та демократичних країнах. Щоби виконати вимоги першого пункту, орган влади, який є лише розпорядником коштів, повинен порадитися з громадою й організувати таке у вигляді конкурсних проектів, заявки на які може подати кожен. Я не прихильник того, що державні чи комунальні посадовці мають писати історію. Не повинні вони і розвивати туризм – ці люди зобов'язані створювати умови для розвитку громади. Це їхнє завдання. У нас же посадовці часто досі думають

інакше. За часів Союзу під контролем влади писали історію міст і сіл, після здобуття незалежності – знову... Цим займалися органи, які насправді мають думати про якість доріг, робочі місця, інвестиції. Тепер перейду до другого пункту. А чи взагалі варто витрачати кошти на книгу, яка не буде у продажу і новизну якої чітко не окреслили? Мені можна заперечити, що це наша історія, пам'ять і т. д. Але й без мільйонних надходжень від облрад сотні істориків в Україні пишуть та видають свої книги. Гонорари їм платять читачі. Цей варіант є набагато прозорішим. Читач не купить неякісний продукт. Не варто боятися, що історія в нас непопулярна. Навпаки, кожне серйозне періодичне видання має історичну сторінку, розділ, регулярні статті принаймні. А мільйони, яких у нас і так небагато, варто витрачати на дороги до печер, як от «Кришталевої» чи «Вертеби», на ремонт дахів, як-от у палаці Бадені у Коропці. Ось де імідж Тернопільщини! Бо коли не буде пам'яток, для чого ті всі книги?

ЗНОВУ «РУХ» З КОМУНАЛЬНИМИ АПТЕКАМИ

Проблема ■

Комунальні підприємства, хоч і працюють на пільгових умовах, часто збиткові. Збиткові не тому, що нездатні заробляти і сплачувати до бюджету, а тому, що так комусь вигідно. Комунальні аптеки — не виняток

АНДРІЙ ШКУЛА, 0-97-742-35-45,
ANDRIY.SHKULA@20MINUT.UA

Орендна плата для комунального «Аптекоуправління» становить 3,7 грн за метр. Приватні заклади готові платити більше ста. Влада наполягає, що від підтримки комунальних аптек згодом виграють усі

Скандали у комунальній аптечній сфері області тривають уже багато років. Навести лад влада наразі неспроможна.

Комунальні аптеки — окремі юридичні особи. Частина з них — самі собі господарі. Хоч і користуються комунальним майном, бізнес ведуть на свій розсуд. А прибутки, якщо є, пускають на власний «розвиток». Таке автономне існування пояснюють тим, що хочуть вберегти заклади та роботу. І натякають, що обласна влада та аптечне виробничо-торгове об'єднання мають свої плани на приміщення.

120 квадратів за 444 гривні

Деякі з комунальних аптек таки перебувають у виробничо-торговому аптечному об'єднанні — комунальній установі, яка мала б координувати роботу, здійснювати централізовану гуртову закупівлю ліків, спільно вирішувати проблеми того чи іншого закладу і розвивати мережу. Та вдається це — як окремо, так і в спілці — не дуже. Аптеки облас-

ні банкрутують та закриваються. Приміром, у Тернополі за останніх п'ять років із 11 комунальних чи державно-комунальних аптек залишилось вісім.

— Існування структур, на які бюджет витрачає кошти, недоцільне, — каже представниця приватної аптеки, яка попросила її не називати. — У комунальних аптеках ліки не найдешевші.

Три з лишком гривні за метр — це смішно. Ринкова вартість метра у таких приміщеннях — більше сотні. Можна мати у 30 разів більше і не витратити кошти на комунально-чиновницький апарат

То чому їм підіграють і видають найкращі місця? «Комунальні» — не означає, що вони наповнюють бюджет. Навпаки, вони з нього тягнуть. Чому не зробити прозорі конкурси і рівні умови для всіх? Три з лишком гривні за метр — це смішно. Ринкова вартість метра у таких приміщеннях — більше сотні. Можна мати у 30 разів біль-

ше і не витратити кошти на комунально-чиновницький апарат.

У минулому році почався рух довкола ще однієї аптеки, яка працює в приміщенні університетської лікарні (обласна лікарня — прим. ред.). Мова йде про аптеку №128. Облрада рішенням №1625 погодила перейменування комунальної обласної міжлікарняної аптеки №128 на комунальне

приватним або ж прикриттям для бізнесу, коли у формально комунальному закладі зароблятиме приватник, побачимо з часом. Місце — вигідне і розташування, і вартість оренди — 3,70 грн без ПДВ за метр. Аптека та її кіоск, без площ спільного користування, налічують майже 120 квадратів. Місячна оренда — 444 гривні.

Нова назва — нове все

У відповідь на наш запит про причини змін з облради повідомили: аптека звернулася до них, це і стало причиною. Подобиці ми випитали в чиновників. Вони запевняють, що у тій формі, яка є тепер, шансів на успіх в аптек небагато.

— Зміни відбулись для того, аби аптека могла обслуговувати не лише лікарню, а й інші медзаклади та аптеки, — пояснює перший заступник голови облради Сергій Тарашевський. — Розробили цілу концепцію розвитку мережі. Тобто «Аптекоуправління» може стати базою зі своїм скла-

дом, гуртово-роздрібним оператором та широкими можливостями. До цієї структури зможуть приєднатися комунальні аптеки, яким важко працювати поодиноці. Це допоможе розвиватися. На початках ця аптека працюватиме, як і її попередниця, у режимі звичайної аптеки. Та згодом, якщо все вдасться, вона стане основою для нового і успішного об'єднання. Аптека буде комунальною, як і вся структура, яка утвориться. Головне, що комунальне підприємство буде прибутковим та конкурентним.

Минулоріч у тій же лікарні відбулась ще одна подія, пов'язана з комунальним майном. Провели конкурс щодо оренди приміщення площею 18 кв. м в іншому корпусі закладу. Перемогло на ньому, з ціною 570 грн за кв. м на місяць, комунальне аптечне об'єднання. «Переплюнути» цю суму з приватників ніхто не зміг. Здавалося б, непогано, бо бюджет чи лікарня отримуватимуть близько 10000 грн щомісяця. Утім, вже наступного місяця облрада зобов'язала лікарню укласти з аптечним об'єднанням угоду на безоплатне користування. Метри, які могли давати гроші, стали халявними.

— Приміщення університетської лікарні перебуває у власності облради. Аптечне об'єднання — комунальна установа, яка також підпорядковується облradі, — пояснила тоді директор об'єднання Ольга Зайцева. — Прикро, що ми змушені брати участь у конкурсі на тих же умовах, що й приватні аптеки. Так, ми брали участь у конкурсі. Так, ціна 570 гривень є дуже високою. Ми боролися за той шматочок. Адже в комунальному закладі повинна бути комунальна аптека. Це дало б можливість покращити становище об'єднання.

Комунальні чи комунально-державні аптеки та комунальні підприємства, які ними опікуються, — сфера, в якій «крутяться» мільйони. Відмінність комунальних аптек від приватних у тому, що частина з них створює препарати на своїй базі і торгує нарковмісними ліками, тож вони потрібні. Проте допоки у цій сфері не буде належного порядку — користі не буде жодної.

Відомі люди очима дітей

RIA плюс відновлює рубрику «Відомі люди очима дітей». Задля експерименту наш кореспондент показала дітям фото політиків, високопосадовців і відомих тернополян.

Іван Крисак, в. о. голови тернопільської ОДА

Тринка (5 р.):
— Цей дядько вміє вишивати. Він має багато ниток і голку. У нього така робота — вишивати малюнки для дітей.

Сергійко (5 р.):
— Я знаю, що він вміє їздити на машині. Цей дядько має великого чорного джипа і їздить ним всюди, куди хоче.

Ольга Похіяк, начальник управління освіти і науки

Соня (5 р.):
— Вона — вчителька в школі. Тьотя вчить дітей писати і розказує їм казки про Попельюшку і Білосніжку і гномиків.

Тоня (6 р.):
— Ця тьотя працює директором. Її всі бояться і слухаються. Але вона добра, бо любить дітей і собак.

Степан Полторак, міністр оборони України

Катя (5 р.):
— Він якийсь дуже злий. Навпевно, цей дядько любить сваритись з дітьми і годувати їх манкою. А я не люблю її.

Андрійко (5 р.):
— Цей дядько має костюм супермена і вміє літати. І ще в нього є крута машина, яка теж вміє літати.

Тамта Гугушвілі, журналіст

Глонка (6 р.):
— Вона танцює східні танці. А улюблений у цієї тьоті — танець живота. Вона дуже гарно його танцює.

Наталя (5 р.):
— Вона вміє готувати. Ця тьотя працює на кухні в дитячому кафе. Вона готує діткам піцу і морозиво з шоколадом.

Михайло Жирівський, громадський активіст

Діанка (5 р.):
— Він вміє говорити з тваринами. Має вдома кольорового папугу і говорить з ним. І вчить його різних слів.

Оля (6 р.):
— Цей дядько вміє дуже голосно співати в мікрофон. Він співає пісні Дзідзя. А його улюблена пісня — «Тавук».

СУСІДИ ЗАБИРАЮТЬ ПОЛОВИНУ ДВОРУ

Скандал ■

Мешканці будинку на вул. Пирогова, 6 скаржаться, що сусіди правдами-неправдами хочуть забрати половину їхнього двору, аби облаштувати там клініку і парковку. Ті на контакт із журналістами не йдуть. У міськраді радять іти до суду, якщо сторони конфлікту не дійдуть згоди

ІРИНА БЕЛЯКОВА

— Мені не раз сусіди казали, мовляв, нічого не доб'ється, — каже Світлана Крижанівська (47 р.). — А що говорити про суди? У нас шансів майже немає, бо усе вирішують зв'язки і гроші

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

— Допоможіть! Сусіди забирають наш двір, а ми нічим зарадити не можемо, — каже жінка на тому кінці дроту. — Комісія міськради попри всіляку логіку і документи стала на їхній бік. Не можу сказати, чи вони якісь хабарі давали чиновникам, чи іншим чином впливали. Але припускаю, ймовірно, тут діяла за принципом: ти мені, я — тобі.

Світлана Крижанівська мешкає на вул. Пирогова, 6. У цьому будинку — лише п'ять квартир. Двір — близько двох сотих.

Частина двору — під клініку

— У 2009 р. ми утворили ОСББ, а в 2013-му почали збирати документи, щоб закріпити і двір за нашим будинком, — розповіла пані Світлана. — Двір офіційно належав нашому будинку ще з 50-х років минулого століття. Про це йдеться в Інвентарній справі, яку видав нам жек.

Люди отримали рішення міськради, розрахунок площі, план. Усе нібито йшло добре. Однак у будинку на вул. Пирогова, 4 невідомі власники придбали дві квартири. Вони ж відмовились підписати погодження меж подвір'я для Пирогова, 6.

— Ми звертались до начальника земельного відділу міськради і просили, аби комісія із земельних спорів узгодила межі нашого двору, — розповіли мешканці вул. Пирогова, 6. — У сусідів такий самий двір, але з іншого боку. Однак їм потрібна частина нашого. Ми чули, що вони збираються там відкривати клініку приватну. А шмат нашого двору їм потрібен під парковку.

Ласий шмат у центрі міста

Двір, за який воюють мешканці обох будинків, — у центрі міста, неподалік міськклікарні №1. Це досить ласий шмат землі. Потрапити до нього можна лише через вузький проїзд. Територія справді невеличка. Якщо від'єднають половину — мешканцям й справді залишиться хіба місце для проходу, переконалися журналісти, приїхавши на місце конфлікту.

— Їхньої землі тут метр від стіни, — пані Світлана кивнула в бік жовтого будинку, що на вул. Пирогова, 4. — Двір вони мають з іншого боку. Але тут зрубали дерева і парковку для себе облаштували. Якщо справді клініку відкриють, нам у власному дворі і пройти буде ніде. Комісія із земельних спорів всупереч логіці віддала їм частину

проїзду. Ми, як виходимо з під'їзду, перелігати маємо їхню частину?

Доки жінка розповідала на місці про всі обставини спору, із будинку навпроти вийшов власник. Поцікавився, хто ми і представився Михайлом. Подивився наші документи і лише після цього на наше запитання ніби відрізав: «Тут не буде ніякої клініки. Тільки житло». Щодо влаштованої парковки перед вікнами теж був небагатослівний.

Обіцяв, але не зателефонував

— А де ж я маю машину ставити, коли приїжджаю сюди? — поцікавився чоловік.

— Так у вас же двір ніби з іншого боку є і проїзд, чи не так? — намагаємось почути його думку.

На цьому наш діалог закінчився. Чоловік вигукнув, що поспішає. Узав контакти журналіста та обіцяв зателефонувати, аби

ми могли почути і його позицію. Свій номер, на наше прохання, категорично відмовився залишати. Однак дзвінка від нього так і не було.

Тим часом жінка нарікала на те, що мешканці їхнього будинку надумали створити ОСББ. Каже, тепер жодних прав не мають. І вся розрекламована «крутизна» ОСББ — ніщо інше, як фікція.

— Ми тепер потерпаємо, бо, коли утворювали ОСББ, не зняли з балансу і земельну ділянку за собою не закріпили, — продовжує мешканка вул. Пирогова, 6. — Хотіли, аби жек зробив бодай частковий ремонт. Але весь час чули відповідь, що немає грошей. Лише тепер ми в черзі на ремонт перекриття.

Ще коли почали оформлення документів, місто мало зробити капітальний ремонт будинку, а потім передати на баланс ОСББ. Тепер — ані ремонту, ані спокою. Ще й двір забирають. Сусіди подали документи на комісію із земельних спорів. Близько півроку тому ОСББ «Пирогова, 6» дало дозвіл на розробку технічної документації.

Станом на сьогодні люди виробили технічну документацію. План, рішення міськради, розрахункова площа — все є. Тепер документ про межі мають підписати сусіди. Ті відмовляються, тож процес зупинився.

— Йти до суду ми боїмось, бо це буде програтна справа, — каже пані Світлана. — За ними — зв'язки і гроші. За нами — нікого. Тільки півтора року нервів, і краю цьому немає.

Або полюбовно, або до суду

У міськраді, куди звертались мешканці обох будинків, проїзд поділили. Відповідно, поділили і двір.

Однак чиновники говорять, що їхнє «ділення» має рекомендаційний характер. Мовляв, якщо мешканців розподіл не задовольняє, вихід єдиний — ділити у суді.

— Проаналізувавши інвентарні справи житлових будинків на вул. Пирогова, 6 і 4 в бюро технічної інвентаризації, ми з'ясували, що один будинок не забезпечений проїздом, а інший майже не має прибудинкової території, — каже голова комісії із земельних спорів міськради Марія Солоніна. — Ко-

місія, відповідно, рекомендувала встановити умовні межі. Виявилось, що двір мешканці вул. Пирогова, 4 мають з іншого боку будинку, а заїзду не мають взагалі.

Розробивши проект землеустрою двору, комісія вирішила залишити проїзд у спільному користуванні — завширшки 3 м для обох будинків. На заїзді встановити умовну межу — навпіл.

— Ми запропонували мешканцям укласти між собою договір сервітуту — тобто двір у спільному користуванні, — пояснила пані Солоніна.

Комісія, кажуть у міськраді, двічі розглядала це питання. І

дійшла висновку — це найоптимальніший варіант для обох будинків.

— Однак висновки комісії мають рекомендаційний характер, — каже Марія Солоніна. — Комісія не може віддавати перевагу одним чи іншим мешканцям. Ми зобов'язані враховувати інтереси обох сторін.

А сторони між собою можуть переглядати ці питання, уточнювати і мирно домовлятися. Головне — щоб без конфлікту і всіх влаштувало. В іншому разі, якщо не дійдуть згоди, вирішувати спір доведеться у суді, кажуть у міськраді.

Розмітку на Збаразькій намалюють, коли буде +12

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

У 2014 р. на розмітку та на пішохідні переходи використали понад 500 тисяч бюджетних гривень. Однак на деяких вулицях розмітку вже потрібно переробляти, адже за кілька місяців від неї і сліду не залишилось, нарікають тернополяни. Комунальники все списують на різкі перепади температури та шкоду від посипальних сумішей.

Розмітку на вул. Збаразькій нанесли восени 2014 р., невдовзі після завершення капітального ремонту дороги. Тепер же — у січ-

ні 2015 р. — її на дорозі зовсім не видно, поскаржився до редакції тернополянин Дмитро Голик.

— Я розумію, що грошей мало і, може, комусь на дачі тієї фарби треба було більше, — каже чоловік. — Але випав маленький сніжок, потім зійшов, а разом з ним — і вся фарба. То чим малюють ті переходи і розмітки? Напишіть, скільки часу щонайменше розмітка повинна триматися на дорозі.

За держстандартом, розмітка має триматися шість місяців, пояснили у відділі технагляду міськради. Це у разі, коли її нанесли у весняно-літній період і за сприятливих погодних умов.

— На Збаразькій розмітку нанесли після капремонту — восени 2014 року, — пояснює начальник відділу технагляду міськради Олег Вітик. — Однак при потраплянні на неї антиреагентних матеріалів, тобто соляно-піщаної суміші, дорожня розмітка зношується набагато швидше. Вода, замерзання-розмерзання, перепад температур дуже скорочує термін.

Лише перепадів із «мінуса» на «плюс» і навпаки цього року зафіксували вже більше 30-ти, кажуть комунальники.

— Розмітку на Збаразькій ми поновимо навесні, за сприятливих погодних умов, — каже Олег

Вітик. — Тобто коли на ґрунті буде +12 і сухо. Фарбуватимемо знову за кошти місцевого бюджету.

Торік комунальники нанесли розмітку та помалювали пішохідні переходи майже у всьому місті.

— Фарба не є витривалою, і ми чудово розуміємо, що варто переходити на пластикову розмітку, — каже Олег Вітик. — Термін її служби — щонайменше два роки. Але вона потребує відповідної підготовки поверхні і втрічі дорожча. А таку суму місцевий бюджет не потягне.

Наразі переходів, які зроблені пластичними масами, у Тернополі шість. Три — на про-

сп. Бандери — від таксопарку до бульвару Д. Галицького. Ще два — на вул. Й. Сліпого — біля магазину «Молоко» та Катедри. Ще один — на вул. Листопадовій — біля міськради.

ДОВІДКА

У Тернополі — 216 км доріг, з них 75% потребують нанесення горизонтальної розмітки за умови відповідної підготовки асфальтобетонного покриття. Це проведення поточного, капітального, середнього ремонту.

УБИВ ТАНЮ ЗА ДВІ ТИСЯЧІ ГРИВЕНЬ

Трагедія ■ Таню Войтович поховали у рідному селі Деренівка на Теробовлянщині. Рідні та близькі родичі сумують за дівчиною. Її вбивцю вже затримали, проте це уже не поверне молодого життя

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELIAKOVA@20MINUT.UA

Жительку села Деренівка Теробовлянського району Тетяну Войтович знайшли мертвою 15 січня ввечері у торговому кіоску у Теробовлі, де вона працювала.

Дівчину вбили з метою наживи. Вже через деякий час правоохоронці затримали винного у смерті Тані.

Це було вбивство, вчинене з особливою жорстокістю, говорять у міліції. А ще додають — дівчина отримала від 15 до 20 ударів ножом, тож шансів вижити у неї не було. Підозрюваного ввіймали, у вбивстві він зізнався і тепер дає покази.

Підозрюваного у вбивстві 23-річної Тетяни Войтович затримали через добу — ввечері 17 грудня.

— Підозрюваного затримали, у скоєному він зізнався, — повідомив т. в. о. начальника обласної міліції Олександр Богомол. — Видав одяг і взуття, в якому він був того вечора. Зараз проводять слідчі дії. Наразі його затримали і він перебуває в слідчому ізоляторі тимчасового тримання. Днями суд обере міру запобіжного заходу. Ми наполягатимемо на арешті.

Світить довічне ув'язнення

Вбивство молоденької дівчини у міліції кваліфікують як вчинене з особливою жорстокістю. Навіть бували правоохоронці не можуть спокійно говорити про побачене.

На тілі дівчини експерти нарахували від 15 до 20 ножових поранень. Майже кожне таке, що могло стати фатальним.

— Підозрюваний — житель Борщівського району, 1983 року народження, — розповідає Олександр Богомол. — За плечима у нього вже дві судимості — за незаконне заволодіння автотранспортом і завдання важких тілесних ушкоджень, які призвели до смерті потерпілого.

За останній злочин житель смт Скала-Подільська, якого підозрюють у вбивстві Тетяни, отримав вісім років ув'язнення. Лише три місяці тому — у жовтні 2014 р. — вийшов на волю.

Направ на молоденьке дівча з метою наживи. У касі кіоску була одноденна виручка. За словами підозрюваного — 2 тис. 150 грн. Власниця називає суму на 50 грн більшу. Однак якою не була б остаточна цифра — у стільки, виходить, оцінив нападник життя 23-річної дівчини.

— Вже у вечір вбивства ми знали приблизні прикмети і маршрут підозрюваного, — каже Олександр Богомол. — Ми вдячні теробовлянським підприємцям, які надали відео з камер спостереження. І всім жителям краю, які допомагали міліції.

Ловили злочинця правоохоронці чотирьох районів. За добу після вбивства на його руках клацнули кайданки.

Зі своїх 31 років чоловік 17 провів за ґратами. Якщо доведуть причетність до вбивства 23-річної жительки Деренівки,

Тетяна Войтович була дуже привітною та комунікабельною дівчиною, невдовзі збиралася заміж, розповідають односельці. 25 січня їй мало виповнитися 24 роки

що на Теробовлянщині, він проведе за ґратами щонайменше 15 років або перебуватиме там довічно.

За Таню плаче все село

Люди у селі не тямляться від горя через смерть Тетяни. Але найбільше, як кажуть односельці, мамі, сестричці та коханому дівчини, який уже придбав перстень. Незабаром молоді люди мали заручитись. Тані 25 січня мало б виповнитись лише 24.

— Горе яке, біда, — односельчанка родини на тому кінці дроту не може стримати емоцій. — Це золота дитина була. Весілля мали гуляти, а тепер у нас похорон. Вона з хлопцем довго зустрічалась. Побратись мали скоро. Заручини планували... Він вже перстень купив...

За що ж її той нелюд убив? За 500 гривень з каси? Та що ж це робиться?

У траурі — і сусіднє село Довге, де розташована сільрада Деренівки. Люди кажуть, що добре знали і загиблу Таню, і її родину.

— Це дуже порядна сім'я — і батьки, і діти, — розповідає жителька Довгого, яка просила не називати її прізвища в газеті. — Батько в ДАІ працював, але вже помер років 10 тому. Мама працює в управлінні сільського господарства. Молодша сестричка загиблою — медсестра у тернопільській лікарні.

Про загиблу усі, хто її знав, говорять охоче. Кажуть, чим більше добра згадають, тим спокійніше буде дитині на тому світі. А доброго у неї було, кажуть, дуже багато.

— Вихована, комунікабельна, весела і спокійна дитина, дуже

привітна, — згадують односельці Таню. — До всіх із повагою — і до неї теж. Заробляла, де могла, аби зібрати на весілля...

Після цього від надлишку емоцій люди не можуть говорити. Кажуть, досі не можуть повірити, що їхньої Тетянки вже немає. Слів бракує, аби описати, як любила вона зі своїм хлопцем, як довго зустрічались і яка гарна пара була.

Тетяна Войтович працювала у кіоску від осені минулого року. Мала вищу освіту, адже закінчила Тернопільське профтехучилище №4 й економічний університет. Роботи за фахом в селі знайти не могла, тому пішла продавцем у кіоск. Тут її 15 січня убили.

Редакція газети «RIA плюс» та сайту 20minut.ua висловлює щирі співчуття рідним, друзям і знайомим загиблою. Нехай спочиває з Богом!

У Тернополі буде міні-хостел для бійців АТО

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,
EUGENIA.TSEBRIJ@20MINUT.UA

Міні-хостел для бійців АТО уже через місяць діятиме на Тернопільщині. Там даватимуть притулок бійцям, які повернулися з фронту і мають потребу у житлі.

Також їм забезпечать харчування, медичну та психологічну допомогу, реабілітацію, сприятимуть у працевлаштуванні та навчанні. Про це під час засідання прес-клубу 19 січня повідомила голова осередку громадської організації «Товариство ветеранів АТО» Ліза Шапошник. Разом з однопідприємцями вона займається соціальними проблемами бійців АТО у Тернополі.

Волонтери вже знайшли приміщення для міні-хостелу. Здати будинок в оренду

за помірну плату зголосився чоловік у Гаях Чумакових — це село під Тернополем у напрямку Збаража. Також там буде склад для збору гуманітарної допомоги в АТО, повідомила Ліза Шапошник.

— У міні-хостелі також зможуть жити бійці АТО, які вже не можуть воювати через травми. Але вони родом з окупованих територій. Там вони втратили свої помешкання і опинилися на вулиці. Відтак їм потрібне тимчасове місце, де вони могли б жити, поки держава вирішить їхню проблему, — каже Ліза Шапошник.

Хостел для бійців АТО вже відкрився у Києві, додає боець «Айдару» Віктор.

— Там можуть ночувати бійці, які мають у Києві справи, приїхали у відпустки чи просто хочуть відпочи-

ти у столиці, — каже він. — Загалом плануємо створити таку мережу хостелів по всій Україні.

«Спілку ветеранів АТО» заснували для підтримки бійців на фронті. Адже є дуже багато невирішених питань, бюрократичних моментів та проблем у бійців, які повернулися з фронту і далі не можуть брати участь у бойових діях. Їм теж треба допомагати, додає Віктор.

— Коли бійці повертаються з війни, їм дуже важко соціально адаптуватися, — розповідає співрозмовник. — Хлопцям потрібна величезна психологічна підтримка та матеріальна допомога, консультації під час оформлення документів для отримання статусу учасника АТО. Намагаємося допомагати їм.

Тернополян просять не нищити зупинки

ВОЛОДИМИР МОРОЗ,
0-67-307-55-58,
VOLODYMYR.MOROZ@20MINUT.UA

Полікарбонатні накриття зупинок громадського транспорту розбили невідомі на кількох вулицях у Тернополі. Про це нам повідомляють читачі, які мешкають у різних мікрорайонах.

Комунальники після звернення від «RIA плюс» оперативно відреагували. Частина конструкцій полагодили. Інші обіцяють відремонтувати найближчими днями.

Перше повідомлення надійшло до редакції про понижену зупинку «Вул. Карпенка» на «Дружбі».

— Хтось розбив і так стоїть, — покаржився літній читач пан Петро. — Колись

би вже відповідальному чиновнику догану дали.

А зараз — демократія. За спостереженнями чоловіка, хвиля знищень зупинок почалася у період різдвяних свят.

Як з'ясував наш журналіст, конструкція на вул. Карпенка перебуває на балансі КП «Тернопільелектротранс».

— Цю зупинку передали «Тернопільелектротрансу» рішенням міськради №414 від 14 березня 2012 року, — повідомив начальник відділу технагляду Олег Вітик.

Відтак ми звернулися у прес-службу підприємства, і через день там повідомили, що зупинку уже полатали.

— Загалом на нашому балансі є 17 зупинок. Одна

плита полікарбонату обходиться у 800 гривень, — говорять у прес-службі.

Ще є одна поруйнована, але набагато більше, аніж на «Вул. Карпенка». Це зупинка «Духовний центр» на просп. Злуки. Її побили значно сильніше — крізь діри у полікарбонаті з боку дороги добре видно стіни Духовного центру ім. Данила Галицького.

— Цю зупинку також відремонтуємо, — кажуть у прес-службі КП «Тернопільелектротранс».

Комунальники наголошують, що ремонт конструкцій на зупинках громадського транспорту обходиться у значні суми. Тож просять тернополян берегти майно громади. Адже гроші на його відновлення йдуть із наших кишень.

МОЖЕ ЗМІКСУВАТИ НАВІТЬ ПОЛЬКУ З ВАЛЬСОМ

Ді-джеї ■ Найкраще в роботі Dj — це можливість працювати на себе та створювати хорошу атмосферу для інших, каже тернополянин Орест Мурій, більш відомий як Dj Orest Golets

Цікаво також працювати і над народною музикою. От, наприклад, я граю на весіллях, тому є мікси і на польки, і на вальси, і на ретро-музику. Загалом усе залежить від публіки і того, де ти виступаєш.

Свого часу хлопець працював діджеєм в усіх клубах Тернополя.

— Потім зрозумів, що мені приємніше працювати на себе, — розповідає Орест Мурій. — Цікавіше, коли тебе запрошують відіграти сет на вечірці чи навіть на весіллі, а не щодня ходити на роботу. Тоді з'являється можливість грати не лише у Тернополі.

Грав на вечірках у Львові, Чернівцях та Івано-Франківську.

— Навіть до Польщі раз навідувався, — пригадує. — У Жешуві була українська вечірка, грав і там.

Найкраща публіка — та, яка прийшла послухати музику і, каже ді-джеї. Із роботами Dj Orest Golets можна ознайомитися на сайті <http://orestgolets.weebly.com/>.

Орест Мурій (28 Р.) каже, що йому подобається змішувати різні музичні стилі — він отримує від цього задоволення

ІРИНА НЕБЕСНА, 0-98-950-56-57, IRYNA.NEBESNA@20MINUT.UA

Міксувати музику Орест почав, ще навчаючись у школі.

— Перші свої мікси я робив ще на касетах, — розповідає хлопець. — Потім з'явилися програми, які значно спростили цей процес. Тож і цікавитися міксуванням почав більше, і музику збирав, щоб її опрацювати. Я не мав музичної освіти, тож усе вчив самостійно.

А в 2005 році захоплення перетворилося на улюблену роботу/

— Мій друг організував вечірку у стилі драм-н-бейс, — продовжує Орест. — Запросив мене пограти на ній. Присутнім дуже сподобалося, відтоді я почав серйозніше цим займатися. Десь тоді ж і з'явився нікнейм Dj Orest Golets, під яким я працюю досі.

Найцікавіше в цій справі — міксувати музику різних жанрів.

— Мені подобається змішувати різні стилі, — каже він. — Коли ти створюєш плавний перехід, наприклад, від репу до хаусу — сам отримуєш задоволення від процесу.

РЕКЛАМА

ВІКНАР'OFF
МАЙСТЕР ВІКНАНОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН
Відтепер пропонує регулювання та обслуговування металопластикових конструкцій.
К.Острозького 70.
(0352) 42-00-52.
(097) 909-49-46.
(097) 909-49-43.
15 квітня, 6(р-к "Оріон")
(0352) 51-19-25
ClassicLine
400 New
1376⁰⁰ грн

Без подряпин, без бруду-
DANKE
Підвіконня нового покоління
10 років гарантії
Покриття Bespa-Німеччина!
Дизайнерські рішення.
РАДОНІТ
Івано-Франківськ, вул. Лозовецька, 34А, 42-65-56
www.danke.ua
від **175²⁰** грн/м.п.

Все для дому
Каміни, топки
Мармур, камінь
www.kamin-top.com.ua
ПП «Вершина комфорту»
(0352) 42-05-42.
(096) 22-77-337, (050) 227-19-68
від **3000⁰⁰** грн

Вхідні двері
MILANO
Виготовлені з листової сталі товщиною від 1 до 2 мм. Посилені тепло і звукоізоляцією. Утеплення - мінвата. Великий асортимент МДФ накладок і політри комарів.
м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 6
тел.: 53-05-00, (093) 315-01-65, (097) 741-95-72
від **3 800⁰⁰** грн

НОВИНКА!
доступна якість
STANDARD
Підвіконня нового покоління
Німецьке **ELISSO**
Покриття **HS-Glens**
РАДОНІТ
Івано-Франківськ, вул. Лозовецька, 34А, 42-65-56
www.danke.ua
від **115²⁰** грн/м.п.

ШАФИ-КУПЕ
від виробника
Акційна ціна на систему «Komandor Standard» з 21.01 по 27.01.2015р.
ПТ «РІФ», вул. Довженка, 18
(0352) 43 80 30
www.rif.te.ua
від **2 000⁰⁰** грн

СОЛЯНА ЛАМПА
із природної кам'яної солі, вагом понад 250 мкг. р., призначена для моделювання мікроклімату соляних печер, які використовуються з акувальною метою.
Соляна лампа — гарний подарунок рідним, друзям та собі.
<http://www.solovina.lv.ua/>
Соляна кімната у Тернополі, вул. Бродівська, 5а, (район 6-ого магазину).
тел.: 42-46-28, (067) 995-60-14
від **200⁰⁰** грн

Потрібні окуляри? Оптика Fielmann
У нас Ви без будь-яких проблем отримаєте Ваші окуляри по гарантовано вигідній ціні, в т.ч.:

- безкоштовну діагностику зору;
- великий вибір німецьких оправ за акційною ціною 25.00 грн.;
- німецькі лінзи (± 6,00 дптр) та їх встановлення в оправу;
- безкоштовно фірмовий футляр та серветку;
- безкоштовне сервісне обслуговування;
- три роки гарантії.

І все це за ціною від 165.00 грн.
м. Тернопіль, вул. Руська, 4; (0352) 52-82-23

ВІЗИТКИ
80 грн / 1000 шт.*
(0352) 43-00-50
(099) 921-30-75
*Ціна гарантій 18 тис.

«КОЛИ ДИВЛЮСЬ ТЕЛЕВІЗОР – СНИТЬСЯ ФРОНТ»

Доля ■ Іван Романюк у свій 91 рік ще може як швець зремонтувати одяг, заспівати гарну пісню, має добру пам'ять. Секретів довголіття не має, каже, що так Бог дає. Він усе життя важко працював. Вижив і після концтабору, і після знуцань енкаведистів. У 2004-му стояв на Майдані

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

Цього літнього чоловіка щодня після обіду можна побачити в центрі Тернополя з електронною вагою. Він сидить на низенькій огорожі на бульварі ім. Т. Шевченка навпроти Українського дому «Перемога» і може зважити вас за символічну плату — «скільки дасте». Він живе неподалік. Влітку його можна зустріти ще й поблизу Головопштамту або на вул. Шептицького. За зважування дають хто гривню, хто дві, деколи п'ять, а в свята, буває, й по 10 гривень. Є й постійні клієнти, які чи не щодня проходять важитися. Є й такі перехожі, які дають гривню-другу на ходу, і кажуть, що зважаться потім.

Останні 10 років він щодня виходить на вулицю з вагою і працює щонайменше по три години у будь-яку погоду. Каже, аби не мерзнути, одягає два светри, які подарували йому внуки. Оскільки чоловік — ще й швець, то минулого року, коли зима була суворішою, частіше шив удома. Цього року більше працює на вулиці.

Спілкуємося з Іваном Романюком на свято Василя. З усіма, хто стає на вагу, ділиться новиною, що йому цього дня виповнився 91 рік. Поки немає клієнта, чоловік перераховує гроші. У руках у нього — кілька купюр по 1-2 гривні, є й дві десятки.

— Внучка колись купила вагу, та й так заробляю. Правда, вона вже на мене свариться, щоб не ходив узимку, щоб не застудився. Але сьогодні сонячний день, гарно, снігу нема, можна посидіти, — каже Іван Кирилович. — Підробляю, бо гроші потрібні, треба внучці допомагати. У неї зарплата невисока, в мене пенсія — без 14 гривень тисяча. В мене багато стажу не записано. Деякий час не працював, бо доглядав за дружиною. Зараз

мушу помагати і внукові в Рівному — у нього троє дітей, і внучці — вона мала три операції. Як пішла на останню, взяли кредит, то я вже виплатив борги.

Це заняття тернополянин не залишає вже 10 років, відколи після смерті дружини переїхав у Тернопіль до внучки. Раніше Іван Романюк жив у Дубні.

Про історію свого життя каже, що дня буде мало, щоб усе переказати. Чоловік працював кравцем — навчився ремесла ще у 15 років від старшого брата. Перед війною вчився у гімназії у Кременці, але року забракло, щоб стати вчителем. Під час війни йому довелося важко працювати і на лісопилці концтабору, і на воєнному заводі. А в мирний час — вантажити вагони на м'ясокомбінаті, бо швацтвом багато не вдавалося заробити.

Село ліквідували москалі

— Батька вбили в 1942-му. Того ж року мене забрали в Німеччину на примусові роботи. Завезли в концтабір в Магдебурзі, працював на фабриці, ліс возили, розвантажували, ящики робили. Двічі тікав звідти. Тікав, бо не вистачало їжі, в нас карткова система була. Хотів десь у селі працювати, але не вдавалося. Мене зловили, судили, але хазяїн лісопилки був добрим, то мене забрав з тюрми.

У 1945-му пана Івана з іншими в'язнями визволили американці. Але потім зайшли радянські війська, і його забрали в армію. Служив у Німеччині, в Дрездені, Хемніці, Потсдамі, демобілізували з Берліна. В армії шив у майстерні, був завідуючим. Шили шинелі, кителі, галіфе.

— Я дуже гарно форму шив, — пригадує пан Іван. — Навіть командир полку пошив шинель. У нас працювало багато німців — і дівчат, і чоловіків. Була в мене одна знайома німкеня, я ж гарний колись був, то лю-

У будь-яку погоду Івана Романюка з вагою, біля якої лежить табличка «Прошу на вагу», можна побачити біля Українського дому. Плата символічна — «скільки дадуть»

била вона мене.

Після демобілізації в 1947-му чоловік повернувся в своє село Антонівці Шумського району.

— Його москалі ліквідували, вивезли все село, бо місцеві допомагали бандерівцям, — пригадує Іван Романюк (наприкінці 40-х років енкаведисти виселили людей, а в 1952 році село зникло з усіх карт. Антонівці відновили у 1990 році. За даними 2001 року, там жили 24 мешканці — прим. ред.).

«Москалі вбили маму і братів»

У лісі за селом був штаб бандерівців. Одного разу там була облава, і зловили брата пана Івана.

— Старшого брата замучили, він був отаманом у бандерівців. Нас було шестеро дітей. Найменшого теж за старшого побили і

кинули в річку, де він і потонув, його тіло аж через кілька місяців знайшли. Маму били так, що вона померла, — розповідає Іван Кирилович зі сльозами на очах. — Старшого катували в Тернополі, тризуб цигарками на лобі висмалили, та він нікого не видав. Замучили його в 1946-му році.

Пана Івана теж били на допитах за брата. Вже старшого брата не було серед живих, а за нього ще допитували, часто викликали на допити в КДБ у Шумськ.

— Одного разу прийшов у село гарнізон, — продовжує пан Іван. — Мене арештували і потягнули в порожню хату когось з репресованих, яких до Сибіру відправили. Почали допитувати: «Де брат? Був у бандерах? Хто бандерам їсти носить — корова на рогах?». Та я їм нічого не сказав, хоч знав.

Били чоловіка аж до втрати

свідомості.

— Били в ший дрючками, приперли до стіни і били. Потім кинули на долівку, один на плечі сів, кувалку на голову кинули і шомполами по п'ятах били, то я й втратив свідомість. Потім мене водою відлили, — розповідає пан Іван. — А маму босу по морозу погнали в сільраду і катували там. Мене вивели на двір, я ледве на ногах тримався, то один крикнув: «Пускай его, дойдьот». Мені з кілометр треба було до хати, то я якось пошкандибав, десь повз городами. Маму знайшов вдома під ліжком. Прийшли вони ще додому. Матір за волосся витягнули з-під ліжка і били ще. Вона після того і померла. А я вижив, женився потім з Танею, Тетяною Денисівною.

Дружину називали соловейком

У селі пану Івану сподобалася місцева вдова, старша за нього на сім років. Її чоловік загинув на фронті.

— Сама дуже гарна була, а як співала, такий голос мала. Соловейком її називали, в церкві співала, солісткою була, і я ходив в церкву співати, так почав ухажувати, — пригадує чоловік. — Господиня гарна була, вони ще з першим чоловіком почали будувати хату, то після його смерті мусила сама добудувати. Мала дочку, то я її удочерив... Вже 10 років дружини немає з нами. У неї було хворе серце.

Виступав на Майдані

У 2004-му Іван Романюк був у Києві на Майдані. Жовто-блакитна стрічка на куртці ще з тих часів.

— Так, ще коли Ющенко був президентом. Я сам поїхав, багато стояв на Майдані, — пригадує співрозмовник. — Пам'ятаю, що навіть виступав. Кричав: «За Україну! Геть москалів!».

Про теперішні події чоловік не може спокійно думати. Каже, що коли дивиться телевизор, то йому сниться фронт.

— Надіюся, що ми виграємо війну і уб'ємо того Путіна, — каже пан Іван.

P.S. Про заробітки не питаю, але коли кажу, що треба вже йти додому, бо холодно, дивиться на годинник і каже: «Ні, треба ще до п'ятої посидіти». Прощаємося, а він перекладає у руках кілька купюр по 1-2 гривні і три десятки.

На підтримку «Правого сектора» буде концерт

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@20MINUT.UA

Благодійний концерт зі збору коштів на підтримку бійців Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» відбудеться у «Хмільному щасті» 30 січня.

Виступатимуть гурти «Широкий лан», JORYI KLOC, «Фіра», «Новинний кудень», «Друг Арій», поетичний сектор «Голос крові».

— Ми не тільки збираємо кошти, а й згадуємо загиблих у боях бійців, зокрема і з нашого корпусу, — розповіла співорганіза-

тор концерту «Сталевий промінь волі» Ірина Бревко. — Фінансова підтримка також важлива, бо наш корпус не визнаний на державному рівні, його забезпечують лише волонтери. Хочемо ще й морально підтримати хлопців, бо на такі концерти приїжджають наші хлопці зі Сходу. Наприклад «Голос крові» — це поетичний сектор, це люди, які перебувають там, на Сході, і пишуть вірші про бійців, про події, які відбуваються там. Вони приїжджають на такі концерти і читають свої вірші. Нагадаємо, це вже не перший

концерт у рамках проекту «Сталевий промінь волі» у Тернополі. Перший відбувся торік наприкінці листопада і мав великий успіх. Чимало тернополян відгукнулося на заклик підтримати добровільний корпус.

— Ми хочемо зібрати гроші не просто на шкарпетки, бо на свята, на Миколая, хлопцям багато надарували таких речей, принаймні шкарпеток у них зараз достатньо, — розповіла Ірина Бревко. — Із першого концерту є близько 15 тисяч гривень, тому хочемо ще дозбирати і купити

щось більше. Після концерту ми обов'язково відвітаємо перед тернополянами, як саме допомогли бійцям.

На концерті у тернополян буде можливість підтримати бійців і добровільними жертвами. На вході стоятимуть волонтери зі скринькою для грошей.

— Ми не тільки на концерті збираємо кошти, — зазначила активістка. — У Штаб «Правого сектора» у Тернополі, що в приміщенні колишнього готелю «Україна», офіс № 42, можна приносити і речі, і кошти на підтримку доб-

ровольчого корпусу.

До слова, концерти на підтримку бійців «Сталевий промінь волі» організовують не лише в Тернополі, а й у Києві, зазначила Ірина Бревко. Схожий захід, але з іншою назвою — «Штурм», відбувся у Львові. Планують провести такий концерт і в Луцьку.

Квитки на концерт у Тернополі можна придбати за тел. 097-186-39-59, а також в ЦУМі, у відділі «Коніка». Ціна квитка: попередній продаж — 60 грн, у день концерту — 80 грн. Початок — о 19 годині.

КОЛИ МИ БУДЕМО ЩАСЛИВИМИ

Життя церкви ■ Понад 350 парафій нараховує УПЦ Київського патріархату у Тернопільській області. Це – найбільша православна конфесія краю. Її турботи, як наголошує архієпископ Тернопільський Нестор, – ті ж самі, що у народу. Пояснює владика і відмінності з іншими конфесіями

Діти і молодь, гроші і продукти для українських вояків, недільні школи і патріотизм, збереження пам'яток і європейський вибір – усі ці турботи важливі для Церкви, розповідає керуючий Тернопільською єпархією УПЦ КП Нестор.

Більше того, справжній православний віруючий не може бути аполітичним, наголошує владика. Із духовним батьком віруючих Київського патріархату Тернопільщини «RIA плюс» поговорила про плани і проблеми конфесії в області.

— Скільки громад УПЦ КП є на Тернопільщині? Скільки священників?

— Якщо брати об'єднану Тернопільсько-Кременецьку і Тернопільсько-Буцацьку єпархії, то приблизно 340 парафій. Якщо додати ще Тернопільсько-Теребовлянську, то буде ще приблизно 30 парафій. Загалом – близько 370. У Тернопільській області служать 290-300 священників УПЦ Київського патріархату.

— Що особливо турбує Церкву на місцевому рівні?

— Першочерговим нашим завданням є спасіння душ. Інші питання ми не можемо ставити на перше місце. Сьогодні багато людей, які формально належать до Церкви і ходять у храми, не розуміють, що означає бути справжнім православним християнином. Воцерковлення їх – наше завдання. Особливу увагу приділяємо роботі з дітьми, молоддю, бо це наше майбутнє. Ми не можемо відсторонитися і чекати, що хтось це зробить за нас. І ми працюємо. Турботи Церкви визначає те, що вона завжди з народом. Тож зараз Церква переймається війною, забезпеченням вояків, їхньою духовною підтримкою – капелани з Тернопільської області також служать у зоні АТО. Усі парафії збирають кошти і продукти для армії. Ще одне важливе питання – виховання українського народу в патріотичному дусі. Церква ніколи не відділялася від цього, і наш Святіший Патріарх на цьому постійно наголошує. Наприклад, що без європейського вибору ми ніколи не будемо справді незалежними. Не будемо щасливими без усвідомлення себе українцями – не просто жителями цієї землі, а єдиним народом. Така позиція нашої Церкви є причиною, що багато людей з Московського патріархату, а в деяких випадках і цілі парафії, переходять до Київського патріархату. У цьому випадку немає агітаційного моменту – люди йдуть до нас самі. Наша Церква займає позицію, що православний християнин не може бути аполітичним. Він повинен свідомо і твердо стояти на патріотичних позиціях. На одній з церковних нагород УПЦ КП є гасло «З нами Бог і Україна».

Ці слова програмні!

— Вкажіть головні проекти (благодійні, катехитичні тощо), які втілюєте?

— Ми не маємо традиції робити щось у вигляді проектів. Є пункти, про які я сказав, і кожен священник, парафія намагаються їх втілювати.

— Які проблеми маєте в області?

— Життя людське складається з вирішення проблем. Поки є життя, розвиток, доти ці проблеми будуть. Звичайно, хотілось би більшої підтримки місцевої влади, більш чіткої патріотичної позиції від духовенства Московського патріархату, яке не проявляє цієї позиції. Можливо, хочеться більшої активності парафіян. У нас є розуміння, що над цими питаннями потрібно працювати, а не просто скаржитися.

— Як складаються взаємини з іншими конфесіями?

— Досить непогано. Є ряд заходів, де зустрічаємося з духовенством УАПЦ та УГКЦ. У рамках обласної міжцерковної ради контактуємо з протестантами. Водночас немає бажаного діалогу з Московським патріархатом. Та глобальних конфліктів, які суттєво впливали б на ситуацію, немає. Звісно, є питання Почаєва. Але коли його хтось ставить, то, зазвичай, пропонує варіанти вирішення: поділити, віддати комусь одному, надавати Лавру для почергових богослужінь... Моя позиція така, що питання Почаєва не вирішити доти, доки не буде єдиної Помісної Української Православної Церкви. Звичайно, що наші віруючі бачать цю проблему, але розуміють, що одним розчерком пера – силою – її не вирішити.

— Щодо стосунків з УАПЦ, то була хвиля переходів патріо-

«Церква займає позицію, що православний християнин не може бути аполітичним. Він повинен свідомо і твердо стояти на патріотичних позиціях. Тому на одній церковних народів є гасло «З нами Бог і Україна»»

тично налаштованого духовенства і священників звідти до нас. Адже вони бачили, що їхнє керівництво зірвало декілька хвиль переговорів про об'єднання з Київським патріархатом. Говорити про наше об'єднання з УАПЦ як рівних конфесій зараз неможливо – немає їхнього бажання до діалогу.

— Як перехід громад УПЦ МП до Київського патріархату впливає на саму Церкву, віруючих?

— На Церкву і віруючих це впливає дуже позитивно. Наші парафіяни взагалі не мають відчуття, що ті, хто перейшов до нас із Московського патріархату, – чужі. З радістю приймаємо їх.

— А як щодо стосунків із УГКЦ? Адже дві церкви доволі близькі.

Архієпископ Нестор (крайній справа) – керуючий Тернопільською і Буцацькою єпархією УПЦ КП

— Ми можемо співпрацювати у соціальних, благодійних напрямках. А щодо об'єднання, то є питання, на які маємо різні погляди. Ключове – питання примату (верховенства – прим. ред.) Папи. Православна церква дотримується традиції соборноправства, за якою усі патріархи рівні. Католицька церква ставить Папу над патріархами...

— Що у першій черзі планів УПЦ КП в області?

— Один із найважливіших проектів – будівництво кафедрального собору на розі вулиць Тарнавського і Київської у Тернополі. Уже маємо декілька варіантів проекту. Але оскільки хочемо, щоб це була не просто ще одна церква у місті, то, можливо, оголосимо відкритий конкурс на кращий проект. Цей храм повинен мати велику духовну й водночас архітектурну вартість.

До нас ідуть віруючі з Московського патріархату. Ми готові всіляко сприяти їм. Зараз цей рух трішки призупинився, але є інформація, що люди знову готові піднятися.

Важливі плани – розвиток наших парафій і монастирів. Діє Свято-Юрївський монастир

Храм монастиря святого Амфілохія на Шумщині – одна з найбільших святинь УПЦ Київського патріархату в області

ли. Є й такі села, де дітей майже немає, а тільки старші люди. Тож священник працює з дітьми лише улітку, коли вони приїжджають на канікули.

— Серед храмів УПЦ КП багато старовинних, дерев'яних споруд. Чи Церква особливо дбає про них?

— Ці храми – окраса сіл та наша історія. Але треба розуміти, що вони невеликі, тож часто громади поряд зводять більші, кам'яні. Дерев'яні церкви зосереджені переважно у північній, волинській частині області. Храм, де не відбуваються регулярні богослужіння, важко утримати у належному стані. Водночас випадків недогляду за такими церквами у нас не було. З іншого боку, є приклад села Скорики Підволочиського району, де громада служить у дерев'яному храмі. Вона дуже дбає про церкву, іконостас до якого подарував ще Богдан Хмельницький. Добре, якби в області втілили ініціативу семи-восьмирічної давнини про створення музею дерев'яних церков Тернопільщини. Зрозуміло, що це великі витрати.

— Чи є у вас друковані ЗМІ, Інтернет-сторінки?

— Нашу друковану «Лампаду православ'я» можна передплатити у всіх поштових відділеннях. У планах маємо видання журналу «З нами Бог». Головний наш сайт: cerkva.te.ua. Якраз на часі ство-

рення сайтів благочинь, зокрема Кременецького, Збарзького, Борщівського... Окремі парафії також створюють сайти.

— Які основні святині є у Тернопільській єпархії УПЦ КП?

— Сьогодні найбільшим місцем паломництва у нас є село Мала Ловиця Шумського району, де жив і зцілював святий Амфілохій. Щороку у травні духовенство і парафіяни, передусім Тернопільської, Рівненської, Волинської областей, з'їжджаються туди для вшанування пам'яті святого. Особливим благословенням у Малій Ловиці стало те, що під час богослужіння замироточила ікона.

Інше місце – Божа гора біля села Великі Бережці у Кременецькому районі. Там віруючі збираються на Преполовлення (між Великоднем та святом Зішестя Святого Духа – прим. ред.). Багато паломників приїжджають у монастир святого Юрія на хуторі Вірля Кременецького району. Відроджуємо вшанування Ратищівської ікони у Зборівському районі. На півдні області місцем паломництва є собор, зведений там, де з'явилася Борщівська ікона Богородиці. Сама ікона – у соборі.

СЬКА ІКОНА Богородиці

Table of the month of April (КВІТЕНЬ) and May (ТРАВЕНЬ). It lists the day of the month, the feast name, and the corresponding church calendar entry (e.g., '1 Ср Мч. Крестина і Дарі').

РЖОВНИЙ КАЛЕНДАР

15

Table of the month of October (ЖОВТЕНЬ) and November (ЛИСТОПАД). It lists the day of the month, the feast name, and the corresponding church calendar entry (e.g., '1 Чт Мч. Архидиакон Савва і Євдокія').

го церковного календаря... Мислительська екзистенція на кожен день усіх вісників року... Пасхаліє величаво дає світлу масть останній дати в календарі.

П (за новим стилем) Папірарка Філарета, 14 грудня - день тезоіменитства з улюбленим Святишим Папірарком Мстиславом. 14 зима ра.

ЯК ПОДОРОЖУВАТИ БЕЗ ГРОШЕЙ

Автостоп ■ Російський мандрівник Дмитро Воронцов ексклюзивно для читачів «RIA плюс» поділився секретами успішних мандрівок. Він розповів про найбільші небезпеки, які можуть трапитися автостопщикам на дорозі, а також про вірування і прикмети вільних мандрівників, про те, що таке «Молоко скаженої корови» і як його готувати

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0-97-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Ексклюзивно на запрошення редакції газети «RIA плюс» та сайту «20 хвилин» гостем нашого традиційного онлайн-чату був російський мандрівник Дмитро Воронцов. Він більше 10 років подорожує різними країнами звичайним автостопом.

Зустріч із Дмитром відбулася 13 січня. Чоловік вже 12-й раз відвідує нашу країну, від якої в нього завжди тільки приємні спогади. А от у Тернопіль він завітав уперше. Дмитро — учасник Академії вільних мандрівок у і Гільдії майстрів автостопу. Він побував у Туреччині, Казахстані, Киргизстані, Азербайджані, Вірменії, Грузії, Північній і Південній Осетії, Абхазії, Башкирії, Дагестані, Криму, Чечні, Білорусі. Попереду — ще багато планів та поки що невід-

критих куточків світу.

Разом із Дмитром у Тернопіль завітав його товариш з Івано-Франківська, теж завзятий автостопщик Віктор Губський. Під час прямого ефіру гості розповіли про всі принади вільних мандрівок, про те, як кожна людина може поїхати в будь-який регіон, не витрачаючи більше коштів, ніж на життя у своєму місті. Відповідаючи на запитання відвідувачів сайту, вони також поділилися секретами, як ночувати, харчуватися, спілкуватися та рухатися автостопом. У відповідях нижче також — про небезпеки, які можуть чекати на мандрівника в дорозі, про те, як подорожувати взагалі без грошей, та наскільки безпечно мандрувати жінкам самотійно.

— Уже вкотре приїжджаю в Україну і завжди повертаюся до-

Під час чату Дмитро Воронцов (33 р., справа) та Віктор Губський (23 р.) поділилися секретами того, як можна подорожувати навіть із мінімальною кількістю грошей у кишені

дому тільки з приємними враженнями, — каже Дмитро Воронцов. — Тут відчувається гостинність, затишок. Українці суттєво відрізняються від росіян. Це, мабуть, закладено десь на генетичному рівні. Коли я кудись їду, то часом купую магнітики. Я придбав їх і в Україні. Вони мають велике смислове навантаження. Приміром, напис: «Моя земля — мої правила» багато про що говорить. У нас, у Росії, як

це не сумно, немає такого кровного відчуття патріотизму. Ми маємо землю, але вона — адміністративна, народ не має відчуття власності. У цьому плані український народ суттєво інший.

Віктор Губський, який подорожує автостопом із 13 років, додав, що навіть при нинішній ситуації в Україні не проти товаришувати з росіянами. Чоловік упевнений, що серед жителів цієї країни є чимало

таких, які не хочуть війни і захоплюються українським героїзмом і патріотичністю, доносять крихти правди у себе на Батьківщину.

— Нормальні люди мислять нормально, незалежно від того, де вони живуть, — наполягає чоловік. — Ті росіяни, які бували в нас, знають, що вся пропаганда та вигадки про бандерівців — не більше, ніж фарс політичної клоунади.

НАЙЦІКАВІШІ ВІДГУКИ З САЙТУ [HTTP://TE.20MINUT.UA/NEWS/10431348](http://te.20minut.ua/news/10431348)

Подольночка

Найбідніше і найстрашніше місце, де ви побували

Дмитро Воронцов

Серед таких країн — Абхазія та Південна Осетія. Там уже роками склався такий собі військовий анклав. У Цхинвалі я навіть відчував, що за нами постійно хтось стежив. У місцевому готелі, де ми ночували з товаришем, спочатку нікого не було. А потім, о другій ночі, в сусідню кімнату начебто випадково хтось заселився. Відчувалося недобррозичливе ставлення. Містами їздили БТРи. Я також був автостопом у Чечні і Грозному — там це менше відчувалося. Хоча дух войовничості чеченців все одно присутній.

Від редакції

Чи були Ви на Східній Україні і в Криму?

Дмитро Воронцов

Минулого року, коли почали відбуватися всі ці події, у Криму був з'їзд вільних мандрівників. Але я з етичних міркувань не поїхав туди. Я вважаю, що Україна більш дбайливо ставилася до Криму. А зараз я дуже хвилююся за природу півострова. Взяти хоча б для прикладу те, що зробили із Сочі чи Санкт-Петербургу, де кожного дня вирубують дерева, нищать зелені насадження.

Тернополянка

На Західній Україні бували?

Дмитро Воронцов

Минулого року разом із подругою побували в Буковелі. Цього року захотів приїхати і в Терно-

піль, де раніше був тільки проїздом.

Подольночка

Які враження від України? Чи не з'їли вас страшні бандерівці, чи не понадкушували?

Дмитро Воронцов

Я стараюся вивчити українську мову, записую та запам'ятовую окремі слова. Цього року я зустрічав Новий рік із друзями в Києві. 1 січня взяв участь у спортивній пробіжці, загальна дистанція — п'ять кілометрів. Усе так життєво, мені дуже подобається менталітет українців. Скільки приїжджав сюди, ніхто ніколи не говорив «москаліку, йди кудись там». Усі доброзичливі, допомагають, у тому числі грошима. Я, звісно, відмовляюся.

Від редакції

Вікторе, як Ви познайомилися з Дмитром?

Дмитро Воронцов

У соцмережах. Він їхав в Івано-Франківськ і написав мені, що йому потрібна ночівля. Звичайно, я погодився. Адже сам часто подорожую і неодноразово ночував у мандрівників з інших куточків України та інших країн. У мене вдома також часто зупиняються автостопщики, навіть якщо мене немає в рідному місті чи навіть у країні, я завжди радо допомагаю всім тим, хто звертається по допомогу. Ми листуємося в соцмережах. Мій двоюрідний брат, із яким я живу, завжди організує ночівлю.

Наталія

Вірите у прикмети?

Дмитро Воронцов

Так, перед поїздкою потрібно задобрити автостопного духа, кинувши кілька монеток на дорогу. У різних язичницьких регіонах є Бог автостопу або Богиня траси.

Віктор Губський

У людей, які живуть на трасі — байкерів, далекобійників, автостопщиків, є свої вірування, прикмети, забобони.

Анонім

За що живете у вільний від мандрівок час?

Дмитро Воронцов

Я займаюся рекламою. Працюю не за графіком, а на замовлення. Наразі готую рекламні матеріали для мережі будівельних компаній.

Іванна Лазар-Виноградова

Зараз мандрівники часто ведуть блоги у мережі з цікавими історіями, маршрутами і фотозвітами своїх подорожей. Чи ви, Дмитре, десь розповідаєте про свої мандрівки? Де можна почитати ваші пригодницькі історії?

Дмитро Воронцов

Моя сторінка „Вконтакті” — це також своєрідний блог. Я викладаю там усі фото зі своїх мандрівок. Щоправда, завантажую світліни, коли маю доступ до комп'ютера. Під час подорожей це проблематично, адже ноутбук важкий, а тому я його не вожу з собою.

з Файного міста

Що Вам кажуть рідні стосовно того, що ви зараз на теренах

України?

Дмитро Воронцов

Хвилюються. Мої друзі з Росії, дивлячись на фотографії, які я викладаю у соцмережах, деколи пишуть: «Куди ж ти поїхав? Там їдять людей, не люблять росіян». Але я відписую їм, що все нормально, ніхто нікого не їсть.

Гевко Наталія

Як на Вас реагує населення інших країн, коли чує, що ви — з Росії? Очевидно, росіян недолюблюють у Європі.

Дмитро Воронцов

Я чув, що десь у Європі є такі тури «без росіян», бо ми нібито вживаємо багато спиртного.

Анонім

Розкажіть про подорож Осетією, адже там у людей інший менталітет. Наскільки на Кавказі легко подорожувати самотійно, чи безпечно це для жінок?

Дмитро Воронцов

В осетинів підвищене відчуття брутальності, мужності. Там пишуться людьми, які професійно займаються війною. В Осетії є цілий пантеон осетинських богів, їхній світ наповнений безліччю божественних істот і духів. Для Кавказу образливі словосполучення «лице кавказької національності», або ж «хачики». До жінок там і справді особливе ставлення, тому не раджу подорожувати жінкам самотійно.

Гевко Наталія

Росія веде правильну політику щодо своїх громадян? У вас є сво-

бода слова, демократія, порівняно з іншими країнами?

Дмитро Воронцов

Ні, демократії у нас немає. Вибори — це зміна картинок одного й того ж актора. Уся політична „галявина” давно випалена. Проблема в тому, що в нас, на відміну від України, немає такого відчуття: «Моя земля — мої правила». Крім того, там будь-який намет зметуть уже через півхвилини, демонстрації розганяють «на ура».

з Файного міста

Що, на вашу думку, потрібно, щоб мирно розв'язати війну на Сході України?

Дмитро Воронцов

Треба вести дипломатичні переговори. Потрібні якісь антивоєнні дії людей, щоб пропагувати те, що потрібно жити мирно, без кровопролиття. Нам немає що ділити. Знайшли, із ким воювати...

Тернополянка

Ведете здоровий спосіб життя?

Дмитро Воронцов

На трасу виходити п'яним заборонено. У Спільноти вільних мандрівників є зустрічі, які проходять у вигляді лекцій, обміну досвідом. Інші — як корпоративні посиденьки.

У нас є власний напій — «молоко скаженої корови». Для приготування використовують усі турпродукти: „згущонку”, каву, горілку, воду. Складники мають смислове навантаження: „згущонка” — їжа туриста, кава бадьорить, горілка для розігріву, вода — щоб втамувати спрагу.

facebook

ІНЕСА ГОЛОЯД,
БЛОГЕР:

Я не те, що в шоці, я взагалі офігіваю від записів у моїй стрічці, де окремі особи намагаються пояснити, чи ще краще — виправдати вбивство журналістів журналу «Шарлі» якимось своїми псевдоінтелектуальними роздумами на тему моралі, демократії і толерантності.

Це у вас що, савецьке минуле заграло, чи шо? Коли перед тим, як щось сказати, треба було сто разів подумати про можливі наслідки. А роздуми про надмірну толерантність взагалі ні в які рамки не вписуються, журнал абсолютно нетолерантний був. Може, ви ще й «Саус Парк» ніколи не бачили? О, ну тоді подивіться серію про Різдво, наприклад, і бігом з ви-

лами до Штатів — мочити продюсерів і сценаристів мультя. Враження, що деякі люди взагалі не шарять ні в гуморі, ні в іронії, ні, тим більше, у сатирі. Але що страшно — таких людей, виявляється, навколо мене ціла купа.

Згадайте краще всіх тих, коли ви свого часу образили — висловились погано про їхні погляди, віру і теде. Я впевнена, що таких грішків у кожного багато. А тепер уявіть, що кожна така образена вами людина замочила когось із людей, яких ви любите — родичів чи друзів. А я буду сидіти і строчити у ФБ виправдання для цих вбивць — мовляв, довели і все таке, думати ж треба, що говориш...

facebook

АНДРІЙ ШКУЛА,
ЖУРНАЛІСТ:

Наша мерія, особливо останніми місяцями, нагадує мені ЗАТ кінця 90-х років. Може, порівняння не надто коректне, але... Моя уява навіть малює уривки установчих документів: «... Рухоме та нерухоме майно, а також активи, призначаються виключно для внутрішнього користування учасниками ЗАТ... Прибутки підлягають розподілу між учасниками ЗАТ, окрім 10% сукупного річного доходу... Звернення, прохання щодо надання в користування чи власність рухо-

мого та нерухомого майна розглядаються виключно на фінансовій основі, а їхні надання можливі лише після сплати грошових коштів... 10% сукупного річного доходу підлягає переказу партнерським організаціям держвласності такого ж закритого типу... Вся інформація про діяльність ЗАТ зарахована до внутрішньої чи таємної, а її розголошення суворо заборонене...» Ех, сподіваюсь колись мені такі суб'єктивні думки в голову не лізтимуть.

facebook

ОЛЕНКА БЕДНАРСЬКА,
ЖУРНАЛІСТ, БЛОГЕР:

Відчуваю себе героєм фільму «Сам удома». Передріздвяний вечір, „Новус“, другий поверх. Піднялася, щоб випити кави перед автобусом. Кафе зачинене, та й, в принципі, усе зачинене. Сидить малий і дивиться на супермаркет згори, жує чіпси. Я сіла за сусідній столик. Хлопчина протягнув пачку з чіпсами

і каже: «Вгошайтесь, я вам ще з автомата кави принесу, бачу ви не спішите». Виявилось, що батьки скуповують щось у магазині, а малий, щоб не нудитись, таким чином розважається, завжди. Отримує очікувані чіпси і зирить згори на людей... такий прикольний....

Таке буває тільки перед Різдвом!

facebook

ОЛЕГ МАРТИНЮК,
ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ:

Що у мене на думці? На думці у мене є дещо. Скажімо, навіщо нам «мінстєць», коли відсутня притомна новинна інформація про останні події в країні.

Ну, хоча б щодо останніх подій у Донецькому аеропорту, Писках...

От, скажіть мені, НАВІ-ЩО!?

Цей ідіотизм вже, чесно кажучи, добирає.

Чиновники з «мінстєць» і всіляких «пресцентрів», ми живемо у час вільнодоступного інформаційного простору. І якщо ви, нічого про щось не говорите (тупо — БОЇТЕСЬ!!!), отже, того щось не відбувається. Господи, які вони всі убогі...

facebook

ОЛЕСЯ КРАСНОВСЬКА,
БЛОГЕР:

— Я так дивувалася, як рибалки не бояться на тій кризі сидіти — вона ж така тонка! Але поки я йшла вулицею Карпенка на зупинку, двічі падала! Двічі! Один раз ледь на шпагат він практично завжди виявляється попереду тих, хто

рибали. А іншого — на своє і так болоче коліно. І знаєте що? А той лід навіть не тріснув. І я заспокоїлася щодо рибалок. Але дуже зла на комунальників. Чи вони нині самі на вулицю виходили? Тротуари бачили? Як так, га?

Колонка
Олександра
ВІЛЬЧИНСЬКОГО

Сашуня

Наприкінці минулого року наздогнала ще одна сумна звістка — не стало Сашуні. В останні роки ми рідко контактували, він переїхав в інше місто, і траплялося все менше нагод перетнутися. А був період, наприкінці 90-х, коли наші дороги наче переплелися, а тепер от треба просто змиритися з втратою. Та й хіба вперше...

Він якось раптово з'явився в Тернополі і так само раптово увійшов в наше коло. Тоді я більше приятелював із художниками, і він також був серед них. А ще у Сашуні була стара «Волга» і місце-ліжко в гуртожитку «Текстерно». Звичайно, його звали інакше, але у «Деревах на дахах» я змалював з нього Сашуню, лише без тієї «Волги», бо це було б уже надто впізнавано. Він знав про це і не гнівався.

Його ледь ізсутулена постать і тепер часом уявляється мені під липами на повороті із бульвару Шевченка на Родини Барвінських і далі вниз до Нового Світу, де на Чехова була легендарна майстерня, куди у той час вели чи не всі наші дороги... Із реальних історій — наша остання зустріч на зупинці на Мазепи. Він їхав з лікарні, принаймні так казав. Здається, я й досі пам'ятаю кожне його слово. Він був великим диваком і ширим другом, яких мало. У «Деревах» я багато придумував, але із Сашунею це було зайве, його завжди було забагато, він не вмщався, виходив за рамки... «Я поглянув на Сашуню, а Сашуня на свою порожню склянку.

— То візьми собі ще соку, — сказав я.
— А пірїжки тут є?..
— Пірїжка я тобі потім куплю, — пообіцяв я йому...»
Нехай земля тобі буде пухом, дорогий друже.

Колонка
Андрія
ОРЛЯКА

Жовтень 2015-го

До нього, жовтня цього, ще добрячий кусень зі снігами, відлигою, снігами і знову відлигою. Потім зі спекою й зливами. Далі з прохолодою і меланхолією. І вже тоді — очікуваний новий жовтень, нові вибори, старі місцеві ради, новий/старий мер та свіжі/зіпсуті депутати.

Ви помітили, що українців — принаймні нове покоління — ще змалку навчають голосувати? Приміром, банальний математичний тест для першокласника уже нагадує примітивний виборчий бюлетень. На аркуші є віконечка «для галочок». Є запитання з правильними й неправильними відповідями. Ну, і малеча — як прототип повнолітнього громадянина із законним правом голосу.

Далі у політиці — як у школярському тесті. Скажімо, завалив контрольну, не там «галочки» поставив — сміхота. Не треба лити сльози. Можна попросити перездати. В окремих випадках — достроково.

І знову про жовтень прийдешній. До нього, як до іспиту, уже відтепер готуються ті, хто претендує на крісло мера чи місце в депутатському корпусі. Пост-фактум цей іспит складатимуть й відмінники, яких традиційно найменша меншість у класі. Й улюбленці завуча чи директора. І хулігани. Ше, звісно, двійчонки. Усі вони впродовж року активно ходитимуть до репетитора-піарника.

Іспит доведеться складати і нам. До нього по-своєму теж треба готуватися. Перш за все, вчитися на власних помилках, зроблених на попередніх тестах. А ще — ознайомитися з усіма варіантами відповідей. І, головне, уже в жовтні, на іспиті, не користуватися підказками.

Дні паризького кошмару

ІГОР ДУДА

Наслідком справжньої вакханалії насильства, влаштованої терористами в Парижі, стали людські жертви, а також стан шоку, що охопив звичай життєрадісну і гламурну Францію. Причиною терактів стала публікація журналом Charlie Hebdo карикатур на пророка Мухамеда. Ісламський екстремізм знову показав свій моторошний оскал, замахнувшись у європейській столиці на одну з основ цивілізованого суспільства — право вільно висловлювати думку.

Неможливість заздалегідь передбачити — саме в цьому криється головна проблема боротьби з тероризмом. Якщо вже потужним американським спецслужбам не вдалося дізнатися про підготовку до руйнування World Trade Centre 11 вересня 2001 року, то де вже там

попередити акцію кількох відчайдухів, озброєних лише автоматами... Зрозуміло, буде проведено ретельне розслідування і, мабуть, будуть знайдені відповіді на запитання: хто? З чією допомогою? З чієї вини? Будуть розроблені рекомендації для

Ісламський екстремізм знову показав свій моторошний оскал, замахнувшись у європейській столиці на право вільно висловлювати свою думку

попередження подібного в майбутньому. Але всі ці заходи матимуть суттєвий недолік: вони будуть зроблені заднім числом, коли щось змінити, а головне — повернути людське життя вже неможливо. А наступного разу винахідливі злочинці вигадують щось свіженьке. І вдарять у тому місці, де їх не чекатимуть.

На цьому, зрештою, стоїть тероризм — на здатності завдати підступного і неочікуваного удару, з людськими жертвами і, відповідно, з найбільшим ефектом залякування. Тому він практично завжди виявляється попереду тих, хто

Ісламський екстремізм знову показав свій моторошний оскал, замахнувшись у європейській столиці на право вільно висловлювати свою думку

з ним бореться. І протидію цьому злу знайти дуже важко, попри намагання спецслужб різних держав. Приміром, Ізраїль пішов шляхом банальної купівлі інформації про теракти, що готуються проти його громадян. Грошей на цю справу, завдяки підтримці США та грошовитих симпатиків у світі, вистачає. Зрозуміло,

що гарантованим від сумної долі стати жертвою теракту в Європі не може бути ніхто. На цій думці нині сходяться і політики, і фахівці з питань безпеки. Дехто вбачає єдиний можливий вихід в тому, що світова мусульманська спільнота рішуче відмежується від дій ісламських екстремістів. Щось не дуже в це віриться... «Побачити Париж і вмерти», — так написав зачарований французькою столицею Ернест Хемінґуей. Ми часто, не задумуючись, повторюємо ці слова. Для більш як десятих французів, які жили в ньому і бачили його щодня, ця гіпербола стала жакливою реальністю. Місто мрії багатьох на декілька днів перетворилося на пекло. Диявол обрав його місцем для своєї чергової оргії. І не виключено, що вже підшуковує наступне пристановище. От тільки знати б, де саме...

ЩО ВИКЛИКАЄ ВАДИ РОЗВИТКУ ПЛОДУ

Діти ■ Патології вагітності можуть провокувати появу різних ускладнень під час виношування дитини. Це загрожує як здоров'ю мами, так і майбутнього немовляти. Щоб уникнути неприємностей, лікарі радять заздалегідь планувати вагітність та вчасно проходити медичне обстеження

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ,
0-97-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Погана екологія, нестача вітамінів, хронічні захворювання можуть стати причиною переривання вагітності або виникнення вад розвитку у новонародженого.

За словами акушера-гінеколога Оксани Швець, патологія вагітності — це будь-яке генетичне відхилення від нормального її перебігу. — Патологія вагітності негативно позначається не тільки на здоров'ї майбутньої дитини, а й жінки, — говорить спеціаліст. — До 12-го тижня вагітності лікар визначає ступінь ризику розвитку патології.

При встановленні групи ризику враховують багато факторів. Перш за все, це — соціально-біологічні чинники, — розповідає лікар. — Сюди належить вік матері (більше 30 років і до 18 років) та вік батька

(більше 40 років), наявність шкідливих звичок у батьків тощо. Окрім того, лікар враховує наявність абортів, викиднів, захворювання або смерть плоду у минулому, безпліддя, колишні гінекологічні захворювання тощо. Суттєвим фактором є хронічні захворювання (гіпертонічна хвороба, вади серця, цукровий діабет, бронхіальна астма та інше), гормональні порушення. Також фахівці обов'язково оцінюють стан плоду — наявність або відсутність вроджених аномалій, внутрішньоутробна гіпоксія, затримка розвитку тощо. Оцінку ступеня ризику виникнення патології роблять протягом всієї вагітності.

— Якщо організм вагітної жінки «бачить» збій у генетичному матеріалі, тобто є великий розвиток виникнення патології, то зазвичай у жінки стається викидень, — продовжує лікар.

Завдяки ультразвуковому

дослідженню медики визначають усі генетичні показники плоду — шийну складку, носову кістку, ручки, ніжки. На дванадцятому тижні вагітності спеціалісти бачать на моніторі повністю сформований плід. У цей період, хоча дуже рідко, можна визначити стать дитини.

— Перший генетичний скринінг потрібно пройти також до 12-го тижня вагітності, — додає Оксана Швець. — Це PAPP (плазмовий протеїн А). Також — визначення вільної субодиниці хоріонічного гонадотропіну людини. Завдяки цьому дослідженню виявити вагітність можна вже на другий-третій день після запліднення. Перший скринінг дає можливість уже на ранньому етапі виявити ризик народження дитини із синдромом Дауна, Едвардса, дефектом розвитку нервової трубки та іншими аномаліями. У ході другого скринінгу (15–18 тижнів), окрім ультразвукового дослідження, також визначають альфа-фетопроєїн, вільний естріол та хоріонічний гонадотропін. На цьому етапі можна виявити вади серця, кісткової системи, заячі губи, вовчі пащі. З 28 до 32 тижня вагітні проходять третій скринінг. У ході УЗД вивчають стан і розташування плаценти, кількість навкологлідних вод і розташування плоду в матці. За потребою лікар може призначити проведення додаткових досліджень — доплерометрію (визначає порушення кровообігу) і

кардіотокографію (частоту серцевих скорочень плоду).

До 18–20 тижнів лікарі визначають, чи не загрожують вади розвитку плоду здоров'ю та життю мами.

Якщо так, медики радять перервати вагітність. Але перед цим обов'язково засідає лікарська комісія. Будь-які маніпуляції проводять тільки зі згоди батьків майбутньої

дитини. Аби уникнути появи будь-яких ускладнень під час вагітності потрібно зважено підходити до планування вагітності та вести здоровий спосіб життя.

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Ружена ВОЛЯНСЬКА (27 р.),

засновник Лікувально-діагностичного центру ТзОВ «Румед-Т»:

— У першій фазі менструального циклу (на 5-ий день) лікарі мають найкращу можливість оцінити стан таких гормонів: ЛГ (лютеїнізуючий гормон), ФСГ (фолікулостимулюючий гормон), естрадіол. Це дає можливість оцінити стан статевих систем жінки, її гормональний фон. Під час другої фази менструального циклу (з 21 дня), окрім гормонів ЛГ та ФСГ, варто дослідити рівень прогестерону та пролактину (гормон молочної залози).

Жінка мусить ще до вагітності з'ясувати стан гормонів щитовидної залози — ТТГ (тиреотропний гормон), вільні гормони Т3 і Т4, АТПО гормон, АТПГ гормон. Ці гормони відповідають за нормальне функціонування яйників і статевих систем жінки загалом. Важливо пройти обстеження

на відсутність TORCH-інфекції герпес, токсоплазмоз, краснуха та інші; а також небезпечні урогенітальні інфекції: мікоплазмоз, сифіліс, уреаплазмоз, хламідіоз. Вони можуть стати причиною переривання вагітності у майбутньому, вражають центральну нервову систему, скелетно-м'язову систему майбутньої дитини.

Напередодні вагітності тнеобхідно пройти кардіологічне обстеження. У нашому сучасному європейському діагностичному центрі тернопільяни можуть зробити як електрокардіограму, УЗД серця, так і здати аналіз крові на коагулограму. Незайвим буде загальний біохімічний аналіз крові з визначенням рівня холестерину. Попередньо варто дізнатися рівень цукру в крові, а також перевірити роботу нирок, сечостатевої системи. Вагітні жінки мають змогу пройти в нашій лабораторії електрокардіотокографію. Вона дає можливість визначити серцебиття плоду. Ми також пропонуємо майбутнім мамам пройти повну УЗД-діагностику:

ректо-вагінальну діагностику з введенням датчика у вагіну жінки, а також трансабдомінальне зовнішнє обстеження яйників, черевної порожнини й статевих систем.

Ми також проводимо перинатальну діагностику. У першому триместрі вагітності, — це визначення PAPP — рання діагностика вад розвитку плоду, хоріонічний гонадотропін; під час другого триместру — окрім вищеперахованого, визначення рівня альфа-фетопроєїну та вільного естріолу. А також необхідно визначити фосфоліпідний скринінг і плацентарний лактоген. Результат пройденого обстеження — у той же день. Окрім того, консультації та роз'яснення стосовно усіх питань, які вас турбують, можете отримати у наших спеціалістів: гінеколога, ендокринолога, невролога, кардіолога, терапевта.

Європейський лікувально-діагностичний центр «Румед-Т». Адреса: м. Тернопіль, вул. Шашкевича, 3 (вхід із двору «Старої піцерії»). Центральна лабораторія з пунктом забору крові. Адреса: вул. Вишневецького, 1, прим. 53 (за церквою Святого Петра і Павла).

РЕКЛАМА

RIA 20 хвилин

Фотоконкурс «Ідеальна Пара»

Надішліть фото своєї пари на електронну адресу: konkurs@20minut.ua до 06.02.2015р. та вигравайте романтичні подарунки від організаторів та партнерів конкурсу!

Детальніші умови конкурсу на 20minut.ua та за тел. 43-00-50

До уваги старшокласників!

Газета **RIA плюс** та сайт **20minut.ua** запрошує школярів 13-17 років до «Школи молодого журналіста»

Стань учасником:

- ✓ заповни анкету на сайті **20minut.ua**
- ✓ ДЗВОНИ **43-00-50**

Навчання **безкоштовне**, набір проводиться до 1 лютого 2015р. Кількість учасників обмежена.

ЧЕРЕЗ ФУТБОЛ СПІЗНИВСЯ ДО ТЕЩІ

Степан Рисан (27 р.) та його дружина Марічка (22 р.) дають одне одному час на власні захоплення. Втім, вони завжди знаходять змогу цікаво провести дозвілля разом

АРХІВ МАРЧКИ РИСАН

Юлія Дутка (25 р.) полюбила футбол після "Євро-2012". Вона впевнена, що футбол не може негативно впливати на стосунки, якщо не ставити спорт вище них

АРХІВ СТЕПАНА РИСАНА

Степан Рисан (27 р.) захоплюється футболі з 10 років. Раз на тиждень грає з друзями, не пропускає жодного матчу місцевої "Ниви", а також їздить до інших міст країни

Хобі ■ Якщо партнери готові миритися та розділяти захоплення один одного, тоді все у них добре. Головне - не ставити своє хобі над стосунками, інакше конфліктів точно не уникнути

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0-97-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Футбол, як одне з найпоширеніших чоловічих захоплень, по-різному сприймають жінки. Одні можуть спокійно дивитися матчі разом із коханими, вболіваючи за одну й ту ж команду, інші ревнують чоловіків до їхньої спортивної пристрасті.

Французькі психоаналітики вважають неправильним, якщо жінка ревнує свого чоловіка до футболу. Спроба заважати чоловічому захопленню схожа на кастрацію, переконують учені. Таким чином жінка биває у чоловікові ресурс, за рахунок якого він може черпати сили, виражати свої емоції, виявляти агресію або навіть плакати від радості чи болю.

Захоплюється футболі з 10 років

Тернопільчанин Степан Рисан із десяти років захоплюється футболі. Хлопчиною він постійно бігав за м'ячем разом із друзями у дворі. Та й зараз раз на тиждень збирається із приятелями на тренувальній базі. Він активно вболіває за тернопільську «Ниву», не пропускає жодного матчу за участю місцевої команди. Його улюблений професійний клуб — англійський «Манчестер Юнайтед».

— Найзнаковіші футбольні події, які врізалися у пам'ять, — пригадує чоловік, — відкриття в 2011 році футбольного стадіону «Арена Львів», а також коли «Нива» стала учасником 1/8 фіналу України, перемігши черкаський «Славутич».

Степан разом із друзями часто

відвідує футбольні матчі в різних містах України. Через це йому деколи доводиться пропускати важливі сімейні заходи.

— Одного разу я спізнився на день народження тещі аж на дві години, бо тоді грала «Нива», і я просто не міг пропустити цієї події, — продовжує чоловік. — Деколи буває, що на свята, коли вся родина збирається до купи, ми з товаришами їдемо на матч в інше місто. Удома вже звикли до такого розвитку подій, і, на щастя, сприймають це нормально.

За словами співрозмовника, дружину у свої поїздки він не бере. Адже, переконаний, у сучасній жінці компаній їй буде нецікаво. — До весілля ми зустрічалися майже півтора року. Спочатку Марічка, можливо, не зовсім розуміла мою пристрасть до футболу, але, зрештою, це ж не злочин, — каже Степан. — Кожен із пари має право на власне хобі, головне, щоб це не заважало і повністю не відволікало людину від стосунків. Таке ж можна сказати й про роботу. Де-хто присвячує їй все своє. Та якщо гармонійно планувати час, знаходити різні варіанти спільного відпочинку, то друга половинка не буде відчувати дефіциту уваги.

Степан додає, що обов'язково заздалегідь попереджає дружину, якщо збирається їхати кудись на матч.

Футбол — майже щовечора

Марічка Рисан звикла до того, що чоловік обожнює футбол. Жінка додає, що деколи б і хотіла поїхати з ним в інше місто, але вона розуміє, що він розкутіше

почуватиметься у своїй, чоловічій компанії, а вона там тільки нудьгуватиме.

— Коли ми зустрічалися, мені часом було дивно, що він кудись їде, я нервувала через це. Але, коли любиш людину по-справжньому, то вчишся довіряти їй, — каже вона. — Якщо для нього це важливо, це дарує йому радість, то не хочу ставати на заваді.

Жінка задоволена, що її чоловік вміє раціонально розподіляти час, вона не відчуває, що футбол у нього — на першому місці. У той же час, коли коханий їде з друзями на матч, дружина має змогу провести час так, як їй подобається — зустрітися з подругами, піти на шопінг чи зайнятися творчістю. Марічка розмальовує іграшки.

Співрозмовниця зізнається, що до спорту взагалі байдужа, але через те, що чоловік любить футбол, їй довелося вивчити назви команд, дізнатися склад улюбленої збірної.

— Я знаю, як хто із футболістів виглядає, хто улюблений гравець мого чоловіка, — продовжує вона. — Навіть розуміюся на правилах гри. Фактично кожного вечора ми дивимося разом футбол удома, і я вболіваю разом із ним. Коли ніхто не грає, тоді є можливість переглянути якийсь фільм. Марічка Рисан знайшла у собі

сили полюбити футбол. А що коли жінка сама, не через життєві обставини, обожнює цей вид спорту? Як тоді складаються стосунки і як чоловіки сприймають таких фанатиків?

Проміняв зустріч на футбольний матч

Тернопільчанинка Юлія Дутка — одна зі справжніх фанатів у спідниці. Дівчина завжди в курсі, хто з ким грає і з яким результатом за-

вершився матч. Своєю обізнаністю вона легко перевершує багатьох хлопців, які цікавляться футболі.

Юлія зацікавилася футболі під час «Євро-2012». Тоді вона працювала волонтером і відвідувала всі матчі, які проходили у Львові. Після того вона постійно стежить за футбольними поєдинками як в Україні, так і за її межами. У неї є навіть свій кумир — блондин з блакитними очима, який стоїть на воротах мюнхенської «Баварії», — Мануель Нойер.

Щодо того, як же футбол впливає на стосунки, дівчина вважає, що цілком успішно можна поєднувати обидві приємності. Хоча бувають різні думки.

— Перший мій коханий казав: «Дівчата не вміють вболівати, бо постійно дивляться на зачіски футболістів, криві ноги...». Мене тоді футбол не особливо цікавив, бо вся була в навчанні, — пригадує Юлія. — Та коли коханий проміняв зустріч зі мною на перегляд матчу тернопільської «Ниви», я зрозуміла, що почуття вмерли. Деякий час футбол навіть ненавиділа. А потім було «Євро-2012», нові знайомства, яскраві уболівальники. Футбол став для мене святом. Маю зараз заокеанського товариша, з яким час від часу обговорюю новини, обоє уболіваємо за мюнхенську «Баварію». Думаю, футбол стосункам не заважає, якщо не ставити його над ними.

КОМЕНТАР

Антоніна БОГАЧУК (25 р.), психолог

— Хобі — це чудово, якщо воно не загрожує здоров'ю людини (стрибки з парашутом, автотестинг), не дуже б'є по сімейному бюджету (приміром, колекціонування), та не забирає весь вільний час.

Що стосується футболу, то його можна назвати класичним чоловічим уподобанням, яке пробуджує почуття мужності. Жінка має зрозуміти, що футбол дарує

чоловікові радість, адреналін. Коли сильна стать переглядає матчі, то мимоволі виражає всі свої емоції. Чоловік може проявляти агресію щодо гравців, входити в екстаз, якщо перемагає улюблена команда. Змінюючи негативні емоції на приємні, чоловік стає здоровішим. Окрім того, спорт — це завжди добре, тому це ще один додатковий плюс пристрасті до футболу. Щоб жінка не почувалася самотньою, той час, поки чоловік дивиться матч чи їде на стадіон, вона може присвятити собі — піти у салон краси, на шопінг чи просто зустрітися з подругами.

КОРИСНІ
ПОРАДИ

У КАВ'ЯРНЮ, ЯК НА УРОК ХІМІЇ

Горня треба підігрівати

• Рідко хто перед приготуванням кави нагріває горня. А саме це, на думку фахівців, один із секретів смачної кави.

— Секрет смачної кави, по-перше, — у помолі, бо якщо каву грубого помолу варити в турці — це зіпсує кінцевий продукт, — зазначає власниця «Кав'ярні на Валовій» Валентина Клепач. — По-друге — від сорту кави, адже найкраща кава — з 100% арабіки. Якщо додають робусту або вона переважає в суміші, кава буде гіркою, чорною і несмачною.

І найголовніше — кава повинна бути свіжозмеленою. Як каже бариста кав'ярні «Золотий дукат» Тетяна Ліщина, мелена кава «живе» 15 днів, тому за два тижні вже ні аромату, ні смаку вона не матиме.

Континентальна кава — гірка

• За ступенем обсмажування кави буває: легка (скандинавська) — зерна світло-коричневі, підходять для кави з вершками. Середня (американська) — зерна насичено коричневі, з яскравим ароматом і гіркуватістю у смаку. Віденська (міська) — сильно обсмажені зерна, на яких проступили маслянисті плями. Сильна (іспанська) — зерна стають темно-коричневими, готова кава відчутно гірчить. Континентального обсмажування — зерна дуже темні, кава гірка. Італійське обсмажування — найсильніша, зерна стають маслянистими, колір майже чорний.

Цикорій до кави — як вітаміни

• Цикорій — найвідоміший заміник кави. У СРСР цикорій пили через дефіцит кави. Та зараз він увійшов у моду як здорова заміна кави, оскільки багатий вітаміном С, калієм, магнієм і не містить кофеїну. Цикорій має імітувати каву, але його смак і аромат все ж далекі від кавового. Можна змішувати каву і цикорій у пропорції приблизно 1:5. У такому напої буде максимум користі і кавових ноток.

Справа смаку ■

Чим більше води під тиском проходить через мелену каву, тим більш гіркий смак буде у кави. Коли води мінімум, напій міцніший, багатший на смак і ароматніший. Не менш важливо — аура того, хто готує

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLJNYK@20MINUT.UA

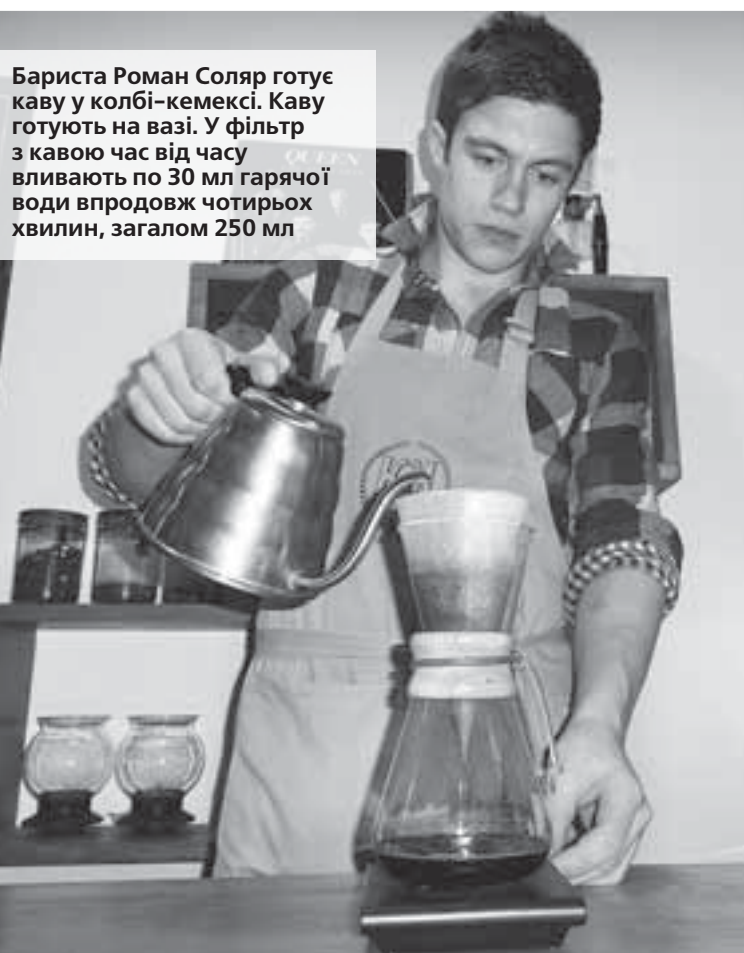
Чим відрізняються різні способи приготування кави і що робити, аби не марнувати дорогого продукту, «RIA плюс» з'ясувала у тернопільських кав'ярнях.

Способів готування кави є багато. Їх суть — заварити чи запарити мелену каву і отримати з неї максимум аромату і смаку. Це можна зробити у кавовому автоматі, домашній кавоварці, турці, гейзерній кавоварці, френч-пресі чи горнятку. Іноді приготування кави схоже на проведення дослідів на уроках хімії — якщо її готують в аеропресі чи колбі-кемекс.

Як готувати каву, залежить від того, який смак хто любить, кажуть фахівці, котрі готують каву професійно. Найбільш поширена кава — еспресо, приготована у кавовому апараті. Схожий спосіб приготування має і рістрето.

— Смак рістрето у нас не розуміють. А я найбільше люблю саме його, — каже власниця «Кав'ярні на Валовій» Валентина Клепач. — Така кава не має гірчинки, як еспресо. Там менше води, отже, менше часу йде на приготування. А порція кави та ж, що й в еспресо, тому в готовому напої отримуєте найсмачніші нотки смаку. Італійці дуже люблять таку каву, можуть її пити до шести горнят на день.

Рістрето, на думку пані Валентини, — найсмачніша кава. Вона найбільше підбадьорює і найкорисніша, бо має дуже мало ко-

Бариста Роман Соляр готує каву у колбі-кемексі. Каву готують на вазі. У фільтр з кавою час від часу вливають по 30 мл гарячої води впродовж чотирьох хвилин, загалом 250 мл

феїну. Адже каву готується дуже швидко — за 15 секунд. В еспресо ж кофеїну більше, бо його готують на десять секунд довше. Рістрето треба заливати водою, щоб не було зневоднення, радить пані Валентина. Цукор не додають.

— Американо не люблю і не раджу, — продовжує Валентина Клепач. — У деяких закладах його готують неправильно: всі 200 чи 220 мл води під тиском пропускають через апарат упродовж тривалого часу. Я згідна з тими, хто вважає, що так не можна робити. Якщо каву готується під тиском довше ніж 25 секунд, то з кави починають вимиватися весь кофеїн, шкідливі для організму смоли. Така каву дуже гірка, та ще й шкідлива. А правильно готувати «Американо» треба так: теплу воду налити в горнятку і додати еспресо або навпаки — приготувати еспресо і до нього влити теплої води.

Джезва у піску — смак насиченіший

Чимало тернополян люблять смак кави, завареної в турці.

Так готують каву по-східному чи по-турецьки. До неї додають кардамон чи інші прянощі.

— Краще ставити турку не на газ, а занурювати її в пісок, щоб рівномірно турочка нагрівалася, — зазначає Валентина Клепач. — Таку каву готують і в кафе, і вдома теж можна приготувати. Якщо турка занурена в пісок, то каву смачніша, вона більш насичена.

Вдома можна взяти глибоку чавунну сковорідку, наповнену піском або піском з сіллю, поставити сковорідку на вогонь, джезvu занурити в пісок, де каву повільно прогріватиметься.

— Каву по-східному є дуже ароматною, адже горло турки завужене, ароматичні масла пінка «закупорює» в турці, не дає їм випаруватися, але її треба вміти приготувати, — каже співрозмовниця. — З молоком її не п'ють.

Каву з молоком люблять північні народи — шведи, фіни, розповідає пані Валентина. Вони п'ють каву середнього обсмаження з молоком і великими порціями —

понад 200 мл. Чим далі на південь, тим сильніше обсмажують зерна.

У колбі — з кислинкою

У нових кав'ярнях пропагують модний спосіб приготування кави — у спеціальній колбі-кемексі (колба, яка формою нагадує пісочний годинник, — прим. ред).

— Це щось нове для Тернополя. Коли ми почали готувати каву у кемексі, в нас суттєво збільшило клієнтів, — розповідає бариста «Карма Кави» Роман Соляр. — Серед молоді це дуже популярний напій. Він має яскраво виражену кислинку.

Суть приготування кави у колбі така: вода проходить через мелену каву у фільтрі, тож напій виходить досить прозорим, смак більш нейтральним, але усі властивості кави зберігаються. Здається, що цей метод дуже схожий на каву ручного заварювання. Проте його особливість — каву зовсім не має гіркоти. Кемекс виконує роль декантера — глечика, в якому сомельє збагачують напій киснем для інтенсивнішого смаку.

— Найміцніша каву з усіх, які ми готуємо, напевно, «Каву по-американськи». Це фільтр-кава, а не еспресо з водою, — додає Роман Соляр. — Каву готуємо у великих об'ємах. У велику ємність кладемо фільтр, у нього — 178 г кави, пропускаємо через неї 3,2 л води, нагрітої до 92 С. 4 хв вода йде під тиском через каву у фільтрі, потім напій збирається у термос і там зберігається, не охолоджуючись. Загалом така каву готується до 6 хв.

Багато поціновувачів кави люблять її, приготовану в аеропресі. Це теж спосіб приготування вручну, але швидший, ніж у кемексі.

— Моя улюблена каву з аеропреса, — розповідає бариста «Карма Кави» Людмила Дрозд. — Вона така мутна, як узвар з фруктів, має фруктову кислинку. Вона найбільше виражає смак кенійської чи ефіопської арабіки. Ми вчимося смажити каву самостійно, щоб експериментувати, шукати новий смак.

— Загалом для приготування смачної кави потрібен якісний кавовий апарат, а також людина з хорошою аурую, — підсумовує Валентина Клепач. — Готувати каву потрібно з позитивними думками і гарним настроєм.

СПОСОБИ ПРИГОТУВАННЯ КАВИ

Каву, приготовану в апараті, під тиском з невеликою кількістю води

Рістрето/Еспресо
Помел кави — дрібний або середній.
Порція води — 15-20 мл/25-30 мл.
Порція кави — 8-10 г.
Тривалість готування — 15-20 сек/20-25 сек.
Через мелену каву в апараті під тиском пропускають гарячу воду, нагріту до 88-91°C. Так готують еспресо чи рістрето. Різниця — у часі готування і кількості води.

Каву, приготовану в турці (джезvu)

Каву по-східному
Помел кави — дуже дрібний.
Порція води — 40 мл.
Порція кави — 10-12 г.
Порція цукру — за смаком.
Тривалість готування — до 5 хв.
Прянощі — кардамон, кориця.
Каву заповнюють водою в турці, поставити на вогонь або в пісок. Коли пінка підійшла — турку зняти з піску, коли вона опуститься, треба ще раз ставити готувати. Коли ще раз підніметься, каву готова.

Каву, приготовану в колбі-кемексі

Помел кави — середній.
Порція кави — 18 г.
Порція води — 250 мл.
Час готування — 4 хв.
Фільтр у колбі змочити гарячою водою і вилити її. Засипати каву, залити її 36 г гарячої води. Почекати 30 сек. Далі каву готують 4 хв. У фільтр з кавою час від часу вливати по 30 мл води. Поки каву стікає, почекати, потім залити наступні 30 мл води. Каву перелити в скляну пляшку, накрити склянкою і подати.

Каву, приготовану в аеропресі

Помел кави — середній.
Порція кави — 20 г.
Порція води — 240 мл.
Тривалість готування — 2,5 хв.
Пристрій складається з колби, поршня і фільтра. В колбу засипати каву, фільтр змочити гарячою водою. Перемішати, щоб каву ввібрала повітря. Через 30 сек залити мелену каву гарячою водою. Настояти 2 хв. Перемішати кілька разів, закрити на колбі фільтр. Перевернути. Повільно витиснути каву в склянку.

Каву, запарену у френч-пресі

Помел кави — грубий.
Об'єм води — 200 мл.
Порція кави — 15 г.
Час приготування — 10 хв.
Популярний спосіб приготування кави вдома — запарити її у френч-пресі. Це спеціальна колба, де поршень із ситом відокремлює кавову гущу від напою. Френч-прес треба прогріти гарячою водою, висипати мелену каву, налити гарячу воду, добре перемішати, накрити кришкою і дати настоятися.

Каву, приготовану у гейзерній кавоварці

Каву по-неаполітанськи
Помел кави — середній.
Порція кави — 10 г.
Об'єм води — 50 мл.
Час готування — 3-4 хв.
Гейзерна кавоварка складається з трьох частин. В одну треба налити воду, в ситенку насипати каву. Вода випаровується через каву і зверху, в третій частині, набирається заварена каву. Є електричні кавоварки, а є й такі, що можна готувати на газовій конфорці.

НАШІ ЖЕРТОВНІ АДВОКАТИ

Долі ■ Степан Баран, Степан Брикович, Володимир Лисий та Олекса Лисий — це тільки деякі з адвокатів-українців Тернополя 1920-1930-х років. Їхні життя — приклад того, як, будучи фахівцем, можна плідно допомагати людям

Степан Баран

Степан Брикович

Олекса Олійник

Володимир Лисий

ВОЛОДИМИР МОРОЗ,
0-67-307-55-58, VOLODYMYR.
MOROZ@20MINUT.UA

Аж 58 адвокатів працювали у Тернополі, згідно з адресною книгою за 1935-1936 роки. Тобто на кожного адвоката припадало майже по 664 мешканці. У місті в ті часи жили 38500 осіб.

У наші дні населення Тернополя становить 217299 (станом на листопад 2014-го), повідомляють у головному управлінні статистики в області. Діючих адвокатів у Тернополі — приблизно 400, повідомила голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури в області Людмила Семеренко. Тож на одного адвоката тепер припадає приблизно 543 тернополян.

Роботи у довоєнних адвокатів Тернополя було багатенько. Більше того, іноді на них самих тиснули, особливо влада. Помітним у часи, коли Галичина належала до Польщі, був і неофіційний поділ адвокатів на єврейських, польських та українських. Свої офіси вони мали зазвичай поряд — у тій частині Тернополя, яку зараз вважають історичним центром. Але займалися адвокати дуже багатьма справами. Приміром, із 31 представника цієї професії, якого за іменем і прізвищем можна чітко ідентифікувати з єврейською громадою, п'ятеро були ще й депутатами міськради. Це Йонас Абенд, Саломон Горовіц, Саул Огренштейн, Абрагам Серет та Іцхак Вайсніхт. Усі — зі званнями докторів права.

Був земельним міністром

Серед поляків та українців адвокатів станом на 1935-1936 роки депутатів міськради не було, хоча докторами також були всі. Однак маємо приклади, що наші адвокати ставали послами до сейму, тобто депутатами парламенту. Також вони активно займалися політикою. Найяскравіший приклад — Степан Баран.

«Прізвище Барана було добре відоме українському громадянству в Галичині з його виступів на судових політичних процесах, а особливо в 1928-39 рр., коли він був послом до варшавського

сейму, де заступав українські інтереси в освітній і земельній справах та обороняв права Української Православної Церкви в Польщі», — читаємо у третьому томі збірника «Шляхами Золотої Поділля».

І хоч Степан Баран народився у селі Крукеничі теперішнього Мостиського району на Львівщині, після визвольної війни 1918-19 років осів у Тернополі.

Уже за Австрії правник очолював у Львові студентський журнал «Молода Україна» соціалістичного спрямування. Та відійшов від соціалізму і став членом Української національно-демократичної партії, яку згодом перейменували в УНДО. У часи ЗУНР Степан Баран був секретарем (міністром — прим. ред.) земельних справ.

Перебравшись до Тернополя, чоловік у 1922-23 роках очолював місцеву «Просвіту», мав адвокатську практику. Його контора діяла на вул. Міцкевича, 3 — теперішньому бульв. ім. Т. Шевченка.

З початком Другої світової війни на наших землях Степан Баран переїхав у місто Холм, видавав там тижневик «Холмська земля». Згодом через Німеччину емігрував до США, де теж займався громадською діяльністю. У 1951-53 роках юрист був головою уряду УНР в екзилі. Помер адвокат у 1953-му у Мюнхені.

Навіть оркестр заснував

Компаньйоном Степана Барана за адвокатською практикою ще на початку 1920-х був Сте-

пан Брикович. Згодом він мав контору на вул. Тарновського, 7 — теперішній частині Руської, починаючи від ЦУМу до моста. Він народився у Тернополі в 1884-му і закінчив тернопільську гімназію та Львівський університет.

«Закінчивши правничі студії докторатом, він відбув практику в адвоката Ісидора Голубовича, а згодом відкрив власну канцелярію, яка стала центром поради і допомоги тернопільським міщанам і селянам сіл Тернопільського повіту», — писав Іван

**Час цих адвокатів
безповоротно минув.
Тільки у старих газетах
і мемуарах залишилися
згадки про їхнє
волонтерство та добрі
справи**

Решетука у замітці про Степана Бриковича в збірнику «Шляхами Золотої Поділля».

Уже після Першої світової адвокат добивався компенсацій для селян, чий господарства були знищені під час бойових дій. Також керував Міщанським братством, заснував при товаристві оркестр. Коли наші краї окупували німці, Степан Брикович став головою Українського окружного допомогового комітету. Та згодом побачив зловживання окупантів і відмовився від

посади. Адвокат емігрував за кордон і помер у Німеччині у 1948-му.

Вжив після кулі

Адвокати Володимир Лисий та Олекса Олійник працювали із 1924 року на вул. 3 Мая, 3 — теперішній вул. Сагайдачного. Ділили вони не тільки офіс, а й мали подібні погляди. Обоє правників належали до Радикальної партії.

Володимир Лисий народився у 1893 році в Купчинцях, а навчався у Тернополі, Львові і Відні. Доводилося йому працювати зв'язковим австрійського командування з Центральною Радою, у державних структурах ЗУНР. У Тернополі осів у 1923-му. Переживши першу радянську і зустрівши німецьку окупацію уже у Львові, маючи щоразу роботу, Володимир Лисий не витримав — оголосив, що німці надуживають. Відтак виїхав до Відня, де займався наукою. Згодом виїхав до США, осів у Детройті і створив «Українсько-Американський Осередок». Багато писав. Помер у 1966-му.

Доля Олекси Олійника складалася схоже до долі його товариша, навіть драматичніше. Він народився у Купчинцях у 1888-му і навчався у Тернополі та Львові. Був в Українській галицькій армії.

«На політичних процесах боронив підпільників, організував кооперативи в повіті, а як повітовий організатор радикальної партії підніс своїми промовами на вічах та доповідях рівень знання і свідомості довколишніх сіл. Ця діяльність Олійника звернула увагу всіх трьох окупантів. Поляки саджали його перед кожними виборами в тюрму, німці тримали його деякий час у тюрмі при вул. Лонцького у Львові, а більшовики заплатили йому кулею в потилицю», — писав Іван Стадник у біографії адвоката.

Що показово, радянська влада спершу запропонувала Олексі Лисому роботу. А коли почалася війна, ув'язнила і гнала на Схід. 2 липня 1941 року у Смиківцях його хотіли застрелити, та чоловік вжив. У 1944-му він виїхав. Скитався по Австрії, Чехії, Німеччині, аж поки у 1950-му не осів у США. Займався громадською діяльністю, але на життя заробляв руками — на фабриці.

Час цих адвокатів безповоротно минув. Тільки у старих газетах і мемуарах залишилися згадки про їхнє волонтерство.

«Доктор Олійник адвокат в Грималові прийме рутинованого (початкуючого) конципієнта, вимагане також знання музики і співу до ведення хору і аматорських вистав», — писала газета «Діло» 28 березня 1929 року.

Наші адвокати за часів Польщі справді були жертвними. Звісно, заробляли вони добре, але й вміли та хотіли допомогти безплатно тому, хто потребував. Навіть учителів для неможливих утримували. Приміром, станом на 24 жовтня 1926 року у складі відділу Українського педагогічного товариства в Тернополі було аж семеро адвокатів. Це чи не більшість від тодішніх адвокатів-українців.

РЕТРО НОВИНИ

Новий календар у СРСР

● Комітет, який мав випрацювати новий календар для СРСР уже закінчив свою працю. Згідно з цим календарем рахува часу розпочинається від дня вибуху більшовицької революції, а не від дня народження Христа, отже в цілому світі тепер 1930 рік, а в СРСР рік 14. Рік має тільки 5 революційних свят, а кожний шостий день є днем відпочинку. Всі християнські свята скасовані.

«Діло», 16 січня 1930 року

Протест студентства

● Українська молодь Тернопільщини: 1) підносить протест проти московського терору над найкращими синами українського народу 2) закликає все громадянство до боротьби з московським терором, які стараються розкласти український національний організм.

«Діло», 17 січня 1930 року

Найліпші робітники

● Залізнична компанія, що будувала канадійську тихоокеанську залізницю розписала конкурс за найліпше виконану працю робітників при цьому підприємстві. Таких нагород було аж сорок, та першу нагороду за найліпше виконану працю при будові залізничної дістав українець Н. Власійчук із Рестон Ман у Канаді.

«Діло», 18 січня 1930 року

Пожежі

● В селі Футори, зборівського повіту, вибухла пожежа в будинках Павла Мельника і спричинила шкоду на 10000 золотих. Слідство виявило, що вогонь підложив сам Павло Мельник, щоби дістати аскураційну премію (страхову виплату — прим. ред.). Мельника арештовано. В будинках Данила Халупчика в Чорноківцях Великих коло Копиченць пожежа спричинила поважні шкоди. Вогонь підложив особисті вороги Халупчика, Іван Сенчишин і Павло Гвоздацький, яких арештовано.

«Діло», 19 січня 1930 року

3 Антарктики

● «Нью Йорк Таймс» одержали радіотелеграму від свого кореспондента Раселя Овена, співучасника Бирдової виправи, видану з ледових гір Антарктики. В перших днях січня виправа вирушила із собаками, запряженими до санок із Заливу Китів до місця віддаленого 20 кілометрів. Є це біла давнього Амундсенового становища.

«Діло», 22 січня 1929 року

Бережанщина

● З бережанської тюрми вийшов на волю дня 4 січня цього року урядовець флілі «Просвіти» в Козовій п. Вол. Білінський, що був арештований 17.IX. минулого року під замітом саботажів і головної зради. В тюрмі залишилося ще 101 в'язнів, з того 95 політичних. З козови сидить ще п. Мик. Трофим'як, що вже вийшов на волю, а після переведення у нього пацифікації відвезено його ще раз до тюрми.

«Діло», 17 січня 1931 року

КОРОТКО
НОВИНИЛюстрували
102 даїшників

102 інспекторів ДАІ звільнили у зв'язку з люстрацією. Таке рішення глава МВС Арсен Аваков прийняв після проведення ряду перевірок та на підставі Закону України «Про очищення влади».

Очільник МВС заявив, що звільнили інспекторів ДАІ, які брали участь у складанні протиправних протоколів проти учасників Євромайдану та Автомайдану. До речі, у Тернопільській області не виявили жодного такого працівника ДАІ.

У попиті —
ЗА3 Sens

Найпроданішим автомобілем в Україні, за даними асоціації «Укравтопром», став ЗА3 Sens. Так, за 12 місяців реалізували 3291 автомобіль ЗА3 Sens. Модель стала лідером продажів у 16 областях України.

Інформаційно-аналітична група «Автоконсалтинг», яка також займається статистикою українського ринку, пропонує інші цифри. За її даними, Sens продали лише в кількості 2968 штук і посів друге місце. На першому місці з результатом 2983 авто — Geely Emgrand 7.

Обвалився
ринок на 45%

Український ринок уживаних автомобілів у 2014 році скоротився на 45% — до 62,516 тис. одиниць. Про це повідомляє асоціація «Укравтопром».

Згідно з повідомленням, у 2014 році порівняно з результатами 2013 року найменше скорочення продажів на ринку уживаних автомобілів відзначили у сегменті комерційних авто — на 44% — до 58,191 тис. автомобілів. Скорочення обсягів продажів легкових авто склало 53% — до 3,629 тис. машин.

Придумали, як
обійти податок

Експерти запропонували кілька способів не сплачувати податок на автомобіль з великим об'ємом двигуна.

Наприклад, можна написати в ДАІ заяву про зміну двигуна на мотор меншого обсягу. Для цього потрібно принести документ зі СТО, де це нібито зробили, зазначає президент асоціації автоімпортерів Олег Назаренко. У разі відсутності перевірки зробити це буде досить легко.

Також встановлення газобалонного обладнання може призвести до внесення в техпаспорт зміни типу пального. Це також зробить автомобіль не «розкішним».

НАФТА ДЕШЕВШАЄ, А БЕНЗИН — НІ

Авто і гроші ■

Ціни на нафту стрімко падають на світових ринках. На Заході очікують, що вже незабаром вартість бареля нафти може впасти до 30 доларів. А тим часом ціни на бензин в Україні залишаються на місці і невдовзі, як кажуть експерти, ще й можуть зрости

ВАСИЛЬ СОЛТУС, 0-96-725-70-22,
VASYL.SOLTUS@20MINUT.UA

— Ще два-три місяці тому ціни на пальне були більш-менш об'єктивними, — каже водій Роман Стецюк. — На той час долар зріс більше ніж у два рази, а падіння ціни на нафту було не таким значним. Тепер же барель нафти коштує 48 доларів, а минулого року був по 112. Долар можна купити по 18-19 гривень, а минулого року він був по 8. Тобто маємо падіння ціни на нафту трохи більше ніж удвічі і зростання курсу долара теж трохи більше ніж у два рази. Зберігається рівність. То виходить, що ціна на бензин мала б бути десь такою ж, як і минулого року.

Проте більшість експертів вважають, що теперішні ціни на бензин є об'єктивними, а ціна не може бути прямо пропорційною до падіння вартості нафти.

— Звичайно, нафта здешевшала майже вдвічі, але минулого року долар був по 8 гривень, а тепер нафтотрейдери купують його по 20 гривень, — розповідає незалежний експерт Юрій Огірчук. — Окрім того, через зростання курсу долара автоматично зросло і податкове навантаження, оскільки мито і акциз нафтотрейдери сплачують в іноземній валюті. Тому нинішні ціни на пальне можна вважа-

АРХІВ ІГОР ГРАБОВСЬКОГО

— Моє авто працює на дизпальному, але і ним тепер їздити дорого, — каже водій Ігор Грабовський. — Нафта дешевшає, тож хочеться, щоб і пальне на заправках стало більш доступним за ціною

ти справедливими. Більше того, найближчим часом слід очікувати їх підвищення на 5%, оскільки запроваджують акцизний збір із роздрібного обороту. Тож вийде 0,8-1 грн/л.

Тернопільський економічний експерт Ігор Качмарський теж вважає, що не варто очікувати

Як пояснює експерт,

45-48 доларів за барель

— це вартість ф'ючерсів

на нафту у лютому-березні.

Авто заправляють палимим,

виготовленим із сировини,

придбаній ще восени

здешевлення пального.

— Рівень цін диктує попит і пропозиція, — каже Ігор Качмарський. — Держава не може вимагати у власника автозаправної станції сплати всіх податків, дотримання технічних норм і ще диктувати, скільки має коштувати бензин. Єдиний виняток, коли чиновник може втрутитися, — це монопольна змова, коли всі мережі штучно

утримують надвисокі ціни.

Як пояснює експерт, 45-48 доларів за барель — це вартість ф'ючерсів на нафту у лютому-березні. Тепер автомобілі заправляють палимим, виробленим зі значно дорожчої сировини, придбаній восени минулого року.

— Я не чекав би значного подешевшення пального, — каже пан Качмарський. — Нафтотрейдери не проти заробити більше, бюджет отримує мільярдні податки, споживачі і бізнес вже адаптувалися до існуючих цін.

А от народний депутат, член комітету з питань бюджетної та митної політики Роман Заставний вважає, що ціни на пальне мали б бути трошки нижчими.

— Є багато нюансів у роботі нафтотрейдерів, і нам у майбутньому треба працювати над вдосконаленням податкової політики, — каже Роман Заставний. — Мита й акцизи нафтотрейдери сплачують у доларах, тому через зростання курсу валют у них зросло і податкове навантаження. Також ускладнена процедура купівлі валюти — нафтотрейдери купують валюту за курсом, який вищий орієнтовно на дві гривні за офіційний. Тому не можна говорити про прямопропорційне зниження

цін через те, що нафта впала в ціні.

Нардеп також зазначив, що тепер уроздріб продають пальне, виготовлене із сировини, закупленої ще восени. А тоді барель нафти коштував значно дорожче.

— Однак, на мою думку, сьогодні ціни на пальне мали б бути трохи нижчими, ніж є, — каже пан Заставний. — Тим паче, що п'ятивідсотковий акциз на роздріб іще не ввели. Наскільки мені відомо, відбувається активізація з боку Антимонопольного комітету. Наразі там триває зміна керівництва. Після цього АМКУ візьметься за питання ціноутворення.

До речі, в країнах Євросоюзу ціни на пальне все ж таки трошки знижуються. Натомість у Росії на тлі падіння рубля пальне зростає у ціні.

ДОВІДКА

На 15 січня середня ціна на бензин марки А-95 у Тернопільській області становила 16,99 грн за літр, на бензин марки А-95+ — 18,12 грн за літр, на бензин марки А-92 — 16,70 грн за літр. На початку минулого року бензин марки А-95 коштував приблизно 11 гривень.

Європротокол не став популярним

ВАСИЛЬ СОЛТУС, 0-96-725-70-22,
VASYL.SOLTUS@20MINUT.UA

Спрощений порядок оформлення ДТП на Тернопільщині так і не став популярним серед водіїв, які потрапили у незначну аварію. Як зазначають в обласному управлінні ДАІ, часто водії побоюються, що неправильно заповнять бланк або ж не знаходять згоди між собою, хто став винуватцем аварії.

Нагадаємо, механізм спрощеного оформлення ДТП запровадили в Україні ще у вересні 2011 року. Основна перевага Європротоколу полягає у тому, що водії звільнені від адміністративної відповідальності, яка

передбачена за вчинення ДТП. А це — чималий штраф. Також водії, які скористалися Європротоколом шляхом спільного його оформлення, мають право залишити місце ДТП та звільнені від обов'язку інформувати Державтоінспекцію про його вчинення.

— У випадку використання Європротоколу скорочується час для звільнення проїжджої частини від пошкоджених автомобілів, — розповідає інспектор сектору профілактичної роботи обласної ДАІ Микола Ігнатченко. — Таким чином вирішують проблему заторів у великих містах, а водій-винуватець не нестиме адміністративної

відповідальності за скоєння автотпригоди.

Учасники аварії, які заповнили Європротокол, повинні не пізніше трьох робочих днів з дати ДТП звернутись зі своїм примірником заповненого протоколу до страховика. Бланки Європротоколу видають автовласникам безкоштовно під

час обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності (ОСЦВА).

— Складання Європротоколу між учасниками дорожньо-транспортних пригод ставить за мету економію власного часу та є ще одним кроком до євроінтеграції України, — наголошує Микола Ігнатченко.

ДОВІДКА

Потрапивши у ДТП, водії можуть скористатися Європротоколом тільки за наявності таких обставин:

1. Учасники ДТП повинні мати поліс ОСЦВА на транспортний засіб.
2. Відсутні травмовані та загиблі люди.

3. Водії домовилися про обставини скоєння ДТП.

4. У водіїв відсутні ознаки алкогольного чи наркотичного сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів.

«СВЯТО ДЛЯ ЗЯТЯ»

Смачно ■ «20 хвилин» розповідає про приготування фірмових страв у кафе, барах і ресторанах Тернополя

ІРИНА ЧУБАТА, 0-98-586-50-62

Ситна страва з оригінальною назвою — хіт замовлень у домашньому кафе «Веранда» на вул. Сагайдачного.

— У нас усі смаколики мають такі незвичні назви, — розповідає кухар Неля Саловська. — Наприклад, «Ситий кум» — це смажена картопля по-селянськи з хеком, протушкованим у білому соусі під тертим сиром; Або ж «Хочу свата здивувати» — шашлик з курятини і свинини плюс печена картопля з часником та овочі барбекю. Шашлик вагою 800 грамів, до нього подаємо помідоровий соус.

Кухня цього закладу — українська, усі страви — ситні і по-домашньому смачні. Тож жоден гість не піде голодним, каже кухар.

— «Свято для зятя» — ну дуже популярна страва, — додає Неля. — Вона ситна, така, що аж пальчики оближеш, та ще й недорого — лише 42 гривні за 450 грамів.

Готувати смаколик дівчина береється відразу. Почищену картоплю нарізає великими скибками, бочок — плястерками, шматок сиру натирає. Свинину Неля ріже великими кубиками. Цибулю — півкільцями. Викладає у нагріту сковороду і тушкує у власному соку до готовності. М'ясо шквар-

чить у гарячій олії і наповнює кухню пахощами. Минає кілька хвилин, і дівчина вливає соус, ретельно все вимішує.

— Соус готую на основі сметани з додаванням тертого часнику і посіченого кропу, — пояснює кухар.

Картоплю Неля викладає у сковороду і смажить до рум'яної скоринки. Бочок ледь-ледь підсмажує, аби більше смакував. Насамкінець смажить яєчно-глазунью.

Нарешті усе готово. Тепер черга за малим: красиво і головне — швидко викласти усі компоненти страви на дощечку. Тож спершу туди лягають скибки картоплі, на неї — свинина під соусом, по боках — плястерка підсмаженого бочка, а на самому верхечку — яйце і пучок свіжого кропу. Збоку Неля обережно кладе помідор, розрізаний на кілька соковитих скибок. А притрушує усе тертим сиром. Таке усе гарне, ніби намальоване. Та головне — смакує неабияк.

Почистити картоплю, м'ясо нарізати шматками, підготувати решту продуктів

Тушкувати м'ясо з цибулею, наприкінці готування додати спеції, влити соус

Натерти твердий сир тоненькою стружкою, бочок нарізати плястерками

Накраяти картоплю товстими скибками, обсмажити в олії до готовності, дати спеції

Нагріти сковороду, влити олію, вибити яйце, посмажити яєчно з сирим жовтком

Викласти гіркою картоплю, м'ясо, бочок, помідор, зелень, притрусити сиром

СКІЛЬКИ ЧОГО ТРЕБА:

200 г картоплі, 80 г свинячої шиї, 40 г твердого сиру, салатне листя, 60 г копченого бочка, 1 яйце, кріп, 0,5 цибулі, 2 зубчики часнику, помідор для прикрашання.

Кухар Неля Саловська (23 р.): — М'ясо для цієї страви тушкуємо у сметанково-часниковому соусі, аби було смачнішим

200-250 г (2 штуки) курячого філе, 200 г маринованих грибів, 3-4 зварених круто

Салат із курки та грибів

яйця, 1 велика цибулина, 80 г (2 жмені) ядер волоських горіхів, 250 г майонезу, сіль, перець, олія для смаження.

Цибулину почистити, нарізати чвертькільцями і обсмажити на олії до золотавого кольору. В процесі смаження можна посипати цибулю дрібно меленою сумішшю трав для курки. Куряче філе і яйця зварити, нарізати невеликими кубиками. Гриби накраяти пластинками.

Горіхи ледь підсмажити на сухій сковороді або в духовці. Подрібнити горіхи

качалкою або посікти їх ножем. Не варто подрібнювати їх дуже сильно. Трохи горіхів залишити, щоб прикрасити салат.

Змішати всі складники, посолити, поперчити салат, заправити майонезом. Розкласти салат по тарілках, притрусити кожен порцію горіхами.

Закуска з оселедця

200 г філе оселедця, 1 пучок зеленої цибулі, 1 пучок кропу, 1 пучок петрушки, 1 цибуля. Крем: 100 г вершкового масла, 3 варених яйця, 100 г твердого сиру.

Збити масло, додати по-

дрібнені варені яйця і тертий твердий сир, посолити. Філе оселедця і цибулю дрібно нарізати. Усю зелень посікти. На харчову плівку насипати посічену зелень, оселедець із цибулею. Вимішати з

кремом. Згорнути рулетом та охолодити.

Рецепти від тернополян

ЗАКУСКА «КОРАБЛИКИ» ВІД МЕНЕДЖЕРА З ПРОДАЖІВ НАТАЛІЇ КОВАЛЬ:

— Це дуже хороша закуска для святкового столу. Для тіста потрібно 2 яйця, 2-2,5 скл. борошна, щіпка солі. Для начинки — 200 г ковбаси різних сортів, 100 г твердого сиру, 0,5 пачки майонезу, 2 ст.л. тертого хрому.

Яйця треба збивати виделкою, додавши сіль, а потім борошно. Замісити тісто, як на вареники. Ті-

сто розкачати тоненькою паляничкою, товщиною 2 мм і порізати ромбиками розміром 3x3 см. Ромбики викласти в нагріту олію і смажити, як пампушки. Вони самі набирають форму кораблика. Смажаться «корабліки» дуже швидко, тому потрібно стежити, щоб не пересмажилися.

Заготовки для закуски можуть зберігатися навіть два-три тижні. Начинкою може бути будь-який са-

лат. Мені найбільше смакує м'ясний салатик із хроном.

Готувати його так: копчену ковбасу і твердий сир порізати дрібними кубиками, вимішати з майонезом і тертим хроном. Смачного!

Рагу зі свинини по-італійськи

500 г свинини, 250 г моркви, 150 г зеленого горошку, 1 цибулина, 1 пучок петрушки, 1 зубчик часнику, 1-2 ст.л. томатної пасты, 200 мл сухого червоного вина, по 1/4 ч. л. сухого чебрецю, розмарину, чорного перцю і солі.

М'ясо нарізати кубиками, обсмажити на олії до рум'яної скоринки. Частину моркви, цибулю, часник і

петрушку дрібно посікти. Пасерувати все, крім зелені, на олії протягом 5 хв. Вкін-

ці пасерування влити вино і довести до кипіння на сильному вогні. Заправити рагу томатною пастою або свіжими помідорами і тушкувати все 30 хв. Моркву, що залишилася, нарізати на четвертинки поздовж. Покласти її до рагу і тушкувати до готовності. За 5 хв. до готовності страви додати горошок і подрібнену зелень.

КІНО

кінотеатр

Сінема Сіті

тел. 47-77-37, квитки — 20-60 грн

«Великі очі»

Біографічний, драма, 21 січня, поч. — 13.00

«Хакер»

Драма, екшн, 21 січня, поч. — 10.15, 15.15, 18.00, 20.45, 23.30

«Ніч у музеї. Секрет гробниці»

Комедія, пригоди, сімейний, фентезі, 21 січня, поч. — 13.40, 17.35, 19.45, 21.50, 23.50

«Чарівні історії: Еліксир добра»

Комедія, сімейний, фентезі, 21 січня, поч. — 10.00

«Ведмеді-сусіди:

зимові канікули 3D «

Анімація, пригоди, комедія, сімейний, 21 січня, поч. — 10.00

«Фатальна пристрасть»

Психологічний, трилер, з 22 січня

«Вихід: Боги і царі «

Драма, 21 січня, поч. — 10.30, 15.40, 20.50

«Сьомий син»

Пригоди, сімейний, фентезі, 21 січня, поч. — 13.30, 18.40, 23.45

кінотеатр

Палац кіно

тел. 52-33-33, квитки — 15-20 грн

Подорож у Мультландію

Програма для школярів, 21 січня, поч. — 14.00

«Готель романтичних побачень»

Романтична комедія, 21 січня, поч. — 19.30

«Такі красиві люди»

Мелодрама, 21 січня, поч. — 18.00

Завітає балет «Сухішвілі»

Концерт національного балету Грузії «Сухішвілі» буде у ПК «Березіль» 5 лютого. Початок — 19.00. Квитки — 180-400 грн.

Колектив гастролює Україною з нагоди ювілею — балету цьогоріч виповнюється 70 років. Сотня танцюристів на сцені та власний оркестр влаштують для тернополян незабутнє видовище. Балет «Сухішвілі» навіть називають восьмим чудом світу. Квитки — у касі ПК «Березіль». Тел.: 53-31-14.

Melodic Metal Session

Три метал-гурти зіграють у барі «Коза» 22 січня. Початок — о 20.00. Квитки — 40 грн.

Готичний метал зіграє львівська Swamp FM. Житомирський гурт Divine Clarity познайомить тернополян із напрямом Symphonic funeral doom metal, а місцевий Firestorm презентує melodic death metal. Тел. — 52-23-75.

Звучатиме шансон

Олексій Большой із програмою «Дуже хороший шансон» завітає до Тернополя 27 лютого. Концерт буде у «Березолі». Початок — о 19.00. Квитки — від 50 грн.

Олексій Большой — у минулому фронтмен київського гурту Cool Before, композитор та поет. Тел. — 066-123-68-63.

Вечори на хуторі біля Диканьки

Академічний ансамбль танцю «Надзбручанка» запрошує на музично-хореографічне дійство до філармонії 27 січня. Початок — о 18.30.

На сцені вируватимуть справжні гоголівські пристрасті. «Надзбручанка» дивуватиме запальними танцями і колядками. Квитки — у касі філармонії.

Brutto співатиме «Воини света»

Новий проект соліста «Ляпис Трубецкой» Brutto дасть концерт у концерт-холі «Подолани» 12 лютого. Початок — о 19.00. Квитки — 90-220 грн.

Гурт кине виклик російському року і покаже, що не боїться змін. Квитки — у пабі «Хмільне щастя» та ЦУМІ. Тел.: 067-477-04-24, 099-346-38-12.

«Файне місто»

оголошує учасників

Цьогорічний фестиваль проходить у тернопільському аеропорту 3-5 липня. Квитки — від 250 грн.

Вже оголосили перших учасників: Jinjer, Табула Паса, Vivienne Mort, «Тінь Сонця», «Фіолет», «Скрябін» та перший вокаліст AC/DC Dave Evans.

КЛУБИ

ALLURE CLUB

просп. Злуки, 45, тел. 098-757-57-57

Найкращі ведучі

Вечірку "Кращі MC України" проводять щосуботи. На відвідувачів чекають запрошені MC з усієї країни, весела атмосфера, хіти та конкурси. Гостей розважатимуть DJ Sensey і Dj Misha Breez. Початок — о 22.00. Вхід: для дівчат — 50 грн, для хлопців — 80.

RIVERPOOL CLUB

вул. Чумацька, 14, тел. 067-350-18-81

The Subbotage Party

Щосуботи клуб запрошує потусуватися під найкращу музику за останні 30 років. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам — 40 грн, хлопцям — 80 грн.

Discohouse Friday Night

Щоп'ятниці для тернополян — вечори хаусу та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами.

До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 — дівчатам — 30 грн, хлопцям — 60.

БУНКЕРМУЗ

бульвар ім. Т. Шевченка, 1, тел. 067-350-22-10

Щосуботи запальні сети готують dj з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереди у закладі заточують підбори під запальні ритми латино. Для тернополян — сальса, бачата і меренге. Початок розваг — о 20.00. Приходьте з друзями і заряджайтесь позитивом. Вхід — вільний.

ВОМБА, НІЧНИЙ КЛУБ

вул. Братів Гжицьких, 3, тел. 096-300-11-55.

Ночі флірту

Щонеділі — розкуті та запальні вечірки. Вхід для хлопців — 20 грн, для дівчат — 20.00 — безкоштовно, після 23.00 — 20 грн.

OPERA

Клуб-ресторан щотижня пропонує такі вечірки: щочетверга — студентські вечірки (вхід 30 грн), щоп'ятниці — вечірки у стилі Maxim, щосуботи — Miss Maxim-2014 (вхід для хлопців — 50 грн, для дівчат — 30 грн). Упродовж тижня відвідувачі можуть взяти участь у караоке-вечірках. Початок розваг — щодня о 20.00.

ФІЛАРМОНІЯ

Радуйся, Діво Маріє

Програму духовної музики «Радуйся, Діво Маріє» представить народна артистка України Любов Ізотова у філармонії 25 січня. Початок — о 17.00. Любов Ізотова має унікальний голос — колоратурне сопрано. У її репертуарі — арії з відомих опер, українські пісні, духовна музика та інше. Акомпонуватиме співак концертмейстер Наталія Барилко. Ведучий — Андрій Оленін. Квитки — у касі філармонії. Телефон для довідок: 25-07-48.

ВИСТАВКИ

«Ми маємо ключі від щастя і цвяхи для тортур своїх»

Живопис Павла Ярмолика, галерея «Бункермуз»

Ярослав Омелян

Виставка робіт заслуженого художника України, художній музей

Різдвяні листівки

Експозиція привітань, художній музей

«Дерево життя

Тетяни Осадци»

Живопис, краєзнавчий музей

«Архітектурні мотиви

Крем'янця»

Малярство Володимира Величка, краєзнавчий музей

Яків Гніздовський

Графіка, до 100-річчя з дня народження митця, краєзнавчий музей

Георг Пінзель

Скульптура, постійна виставка, краєзнавчий музей

ТЕАТР

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАСНИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

(бульв. Т. Шевченка, 6). Тел. 52-40-66, квитки від 15 до 40 грн, поч. — 19.00

«Шаріка, або

Кохання січового стрільця»

Романтична оперета, лібрето Я. Барнича, 22 січня

«Занадто одружений таксист»

Комедія, Р. Куні, 24 січня

«Народний депутат»

Комедія, Б. Нушич, 25 січня

«Ніч перед Різдвом»

Музична комедія, М. Гоголь, сценічна редакція В. Жили, 28 січня

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ТЕАТР АКТОРА ТА ЛЯЛЬКИ

(вул. Січових стрільців, 13).

Тел. 52-49-54, квитки — 15 грн,

поч. — 12.00, 14.30,

«Кому потрібен Сніговик»

Зимова казка, В. Лісовий, 25 січня

«Сватання на Гончарівці»

Музична комедія, Г. Квітка-Основа-Яненко, 21 січня

УЧНІ 30-ї ШКОЛИ ТРИУМФУЮТЬ У ШКІЛЬНІЙ ФУТЗАЛЬНІЙ ЛІЗІ

Трофей ■ Дві перемоги поспіль на фінальному етапі забезпечили команду Олега Мімнонова кубком переможців. Для 30-ї школи перемога у шкільній футзальній лізі не в новинку. Гравці команди перед змаганнями ставили лише одну мету – перемогти

Команда 30-ї школи у змаганнях зі шкільної футзальної ліги здобула п'ять перемог поспіль

АНДРІЙ ТИХИЙ, 0-97-636-12-34,
ANDRIY.TUKHUYI@20MINUT.UA

Переможцем другого етапу Тернопільської шкільної футзальної ліги стали учні 30-ї школи, що у Пронятині.

Такі змагання, організовані обласною федерацією футболу, пройшли на базі 26-27-ї шкіл 15 та 16 січня. Цьогоріч їх присвятили новорічно-різдвяним святкам, а також 106-й річниці з дня народження Степана Бандери.

У фінальній частині змагань разом із однолітками з 28-ї та 11-ї шкіл підопічні Олега Мімнонова здобули дві перемоги і, як наслідок, кубок переможців. Другу сходинку у шкільній лізі посіли представники 11-ї школи, а команда 28-ї стала бронзовим призером.

— Обласна федерація футболу продовжує реалізовувати проект

«Шкільна футзальна ліга», — каже в.о. голови комітету міні-футболу (футзалу) федерації Дмитро Андрієшин. — На другому етапі змагалися учні 10-11-х класів. У тернопільському футзалі відбувається систематизація усіх змагань. Шкільна футзальна ліга є одним із пріоритетів, тому що саме з дитинства потрібно прищеплювати любов до футболу, щоб юні футболісти набиралися майстерності і поповнювали лави аматорських команд Тернополяни.

Додамо, що перший етап шкільної футзальної ліги відбувся у Тернополі наприкінці минулого року. Тоді за перемогу змагалися учні 8-9-х класів. Аналогічно з турніром старшокласників, перемогу завоювали представники 30-ї школи.

— Завдання перед турніром

у нас було одне — завоювати титул чемпіона, — розповідає гравець команди-переможця Андрій Малащук. — Матчі були важкими, але завдяки вдальним діям нашої команди ми обіграли усіх.

До слова, за регламентом турніру команди на першому етапі змагалися за олімпійською системою, тобто на виліт. Три кращі колективи згодом розіграли між собою міні-турнір, де визначали призери місяця.

— Кожна гра була непростою, адже всі суперники старалися, — розповідає воротар команди 30-ї школи Іван Магіс. — Свою мету ми виконали сповна — спочатку виїшли у фінал, а потім здобули перше місце. Мені, як воротарю, вдалося відзначитися на цьому турнірі чотирма забитими голами.

Власне, Івана Магіса орга-

нізатори шкільної футзальної ліги обрали кращим воротарем турніру. Звання кращого захисника дісталось Юрію Процику, який навчається в 11-й школі. А приз як кращому гравцю вручили Артуру Волошину із 28-ї школи. До речі, Артур, незважаючи на юний вік, уже виступає за тернопільську «Ниву» у Першій лізі.

— Хотілось, звісно, виграти, адже команда доклала чимало зусиль щоб вийти до фіналу, — розповідає Артур Волошин. — Суперники по фіналу були дуже сильними, тож нам вдалося завоювати лише бронзу. Приємно, що мою гру у шкільній лізі оцінили.

Навесні організатори планують провести ще один етап шкільної футзальної ліги. Тоді, ймовірно, змагатимуться учні 5-7-х класів.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

Лідер програв уперше

● Заключні матчі першого кола у Тернопільській Вищій футзальній лізі відбулися у спорткомплексі «Політехнік» 18 січня.

У центральному матчі туру «Металіст» у напруженій грі завдав першої поразки у сезоні «Агро-Королівському смаку» — 5:4 і наздогнав лідера за очками.

«Суку» перемогу 3:0 святкувала команда «Ерідон», яка здолала «Колос» із Бучача. «Рома-Орбіт» мінімально здолала опір «Арс-Кераміки» (3:2), а «Вікінг» розібрався з «Метаморфозою» — 4:1.

Наступний тур Вищої ліги пройде 25 січня.

Наші студенти змагаються у Києві

● Четверо футболістів ФК «Тернопіль» у складі збірної України серед студентів змагаються на традиційному турнірі «Меморіал Макарова», що днями стартував у столиці.

Разом із головним тренером «муніципалів» Василем Івегешем до Києва вирушили захисник Ігор Курило, півзахисники Ігор Медінський та Віталій Богданов, а також нападник Богдан Семенець.

Додамо, що два стартові матчі на цьому турнірі збірна студентів виграла.

Тернополяни «схопили» по нокауту

● Два представники тернопільського спортклубу «Характерник» змагалися 17 січня на другому етапі «Кубка Буковеля» з фрі-файту.

Андрій Волянчук і Станіслав Демко свої стартові поєдинки на турнірі, на жаль, програли. При цьому обох наших спортсменів суперники відправили у нокаут. Тож тернополяни втратили будь-які шанси на вихід до гранд-фіналу цьогорічного Кубка.

Третій тур «Кубка Буковеля» відбудеться 31 січня.

Віктор Петров тепер «Отаман»

● Тернопільський боксер Віктор Петров-молодший увійшов до складу професійного боксерського клубу «Українські отамани».

Нагадаємо, що «отамани» минулого тижня розпочали боротьбу у 5-му сезоні Всесвітньої серії боксу. У дебютному турі українські боксери з рахунком 4:1 перемогли «Мексиканських воїнів».

Віктор Петров-молодший, який заявлений у ваговій категорії 64 кг, участі у першому етапі не брав.

«Галичанка» — у трійці найсильніших

АНДРІЙ ТИХИЙ, 0-97-636-12-34,
ANDRIY.TUKHUYI@20MINUT.UA

Дві перемоги поспіль у 8-му турі чемпіонату України з волейболу серед жіночих команд Суперліги здобула тернопільська «Галичанка-ТНЕУ».

Наші дівчата 17-18 січня змагалися у Луцьку проти місцевої команди «Волинь». Ці матчі, до слова, повинні були відбутися

тижнем раніше. Втім, їх перенесли через зайнятість тренера «Галичанки» Андрія Романовича і трьох гравців нашої команди у матчах за збірну України до 18-ти років.

Для тернополянок та лучанок двобій між собою мав особливе значення. Наші землячки прагнули закріпитися у верхній частині турнірної таблиці. А «Волинь» намагалася здобути очки,

щоб зберегти бодай якісь шанси на вихід до фіналу чотирьох.

У перший ігровий день господарки добряче полоскотали нерви підопічним Андрію Романовичу. Двічі «Галичанка» була змушена відіграватися. І лише у п'ятій партії схилила шальки терезів на власну користь — 2:3. Повторний матч завершився переконливою перемогою нашої команди — 0:3. Тож із Луцька

«галичанки» привезли 5 очок.

Такі результати дозволили нашим землячкам піднятися у турнірній таблиці на третю позицію, посунувши на одну шаблину вниз северодонецьку «Северодончанку».

А 23-24 січня тернополянки вдома прийматимуть аутсайдера чемпіонату — рівненську «Регіну». Матчі відбудуться у спортзалі економічного університету.

ТИЖНЕВИК «RIA ПЛЮС»

Свідство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «RIA Холдинг». Видавець з 2006 року - ТОВ «Видавництво "RIA"»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції. Буковосполучення RIA, PIA, PIA (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 16 (колишній будинок офіцерів). Працюємо 9.00-18.00. Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, а/с 110.

Телефони редакції: (0352) 43-00-50, 43-00-56
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56
E-mail: design@te.ria.ua
«RIA плюс» в Інтернеті: http://20minut.ua

ПРАВИЛА ПОДАЧІ ОГЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»

Інформація для публікацій надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво "RIA"»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а; свідство про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Директор: Юрій Штопка

Головний редактор: Світлана Чернецька, 0-98-836-92-47

Верстка: Юрій Карпук

Коректура: Ірина Чубата

Відділ реклами: 43-00-50.

Відділ кур'єрської служби та передплати: Лія Павлішин, 0-97-879-96-11.

Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.

Віддруковано у друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел. 0-432-55-63-97.

Тираж 27541 примірників. Зам. №151203

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ

ексклюзивної рекламної агенції

ТОВ «Медіа Дім PIA»: р/р 26006000416776 код ЄДРПОУ — 34377553 в ВАТ «Укрксімбанк», м. Тернопіль, МФО 302429, свід. про реєстр. плат. ПДВ № 100065551.

Інд. податк. номер 343775502080.

Передплатний індекс

22196

АНОНС

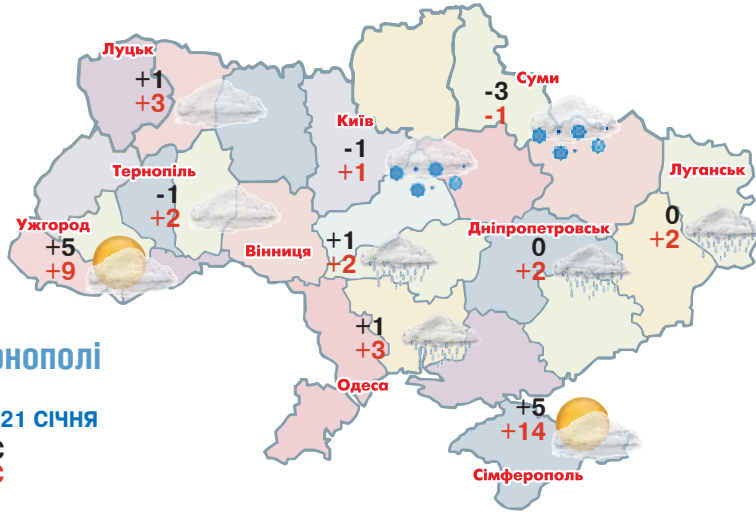
WWW.20MINUT.UA • RIA №4, 21 січня 2015

Розгадала кросворд – і «влетіла»

Тернопілька розгадала кросворд і отримала відповідь, що виграла 80 тис. грн. Аби отримати приз, мала замовити товар. За два роки жінка замовила на 38 тис. грн, а призу немає.

Читайте у наступному номері «RIA плюс» від 28 січня

Погода у Тернополі

СЕРЕДА, 21 СІЧНЯ
-1+1°C
0+2°C

ЧЕТВЕР, 22 СІЧНЯ
0+2°C
0+2°C

П'ЯТНИЦЯ, 23 СІЧНЯ
+1+3°C
+2°C

СУБОТА, 24 СІЧНЯ
0+2°C
0+2°C

НЕДІЛЯ, 25 СІЧНЯ
-4-2°C
-3-1°C

АНЕКДОТИ

— Що за неподобство! У ваших пірижках із м'ясом м'яса немає!
— Не може бути!
— Може! Немає м'яса!
— А ну, відкусіть шматочок.
— Бачите: немає!

— А ви ще відкусіть.
— І знову немає!
— А ну ще раз. Сійте! Ви про-скочили!

Мисливець повертається з полювання, на одному плечі качка, на

іншому рушниця, сам побитий до невпізнання. Сусід його запитус:
— Васю, ти звідки?
— З полювання.
— Качка дуже дика трапилась?
— Та ні, качка не дика, а от хазяїн таки дикуватий!

ТАКСІ ШАНС
42-08-08 43-08-08 44-08-08
Таксі Шанс замовляй - Газету RIA плюс читай!
Щосереди читайте свіжий примірник газети «RIA плюс» під час поїздки на таксі «Шанс»

КРЕДИТ на вигідних умовах
від 5000 до 800 000 грн
ГРОШІ ВИДАЄМО В ДЕНЬ ЗВЕРНЕННЯ БЕЗ ПОПЕРЕДНІХ ОПЛАТ
м. Тернопіль, просп. С. Бандери, 8
098 82 00 748, 050 20 911 72

Ренесанс Кредит
КРЕДИТ ШВИДКА ГОТІВКА
ГРОШІ ЗА 1 ГОДИНУ
Тернопіль, вул. Руська, 24
(0352) 56 13 09
www.rcf.ua

■ гаражні
■ відкатні
■ розпашні
ВОРОТА АВТОМАТИЧНІ
РІФ м.Тернопіль, вул. Довженка, 18
тел.: (0352) 438030
www.rif.te.ua

Stimex engineering group
Тов Стімекс Інженерінг Груп
ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ:
ПАРОКОНДЕНСАТНИХ СИСТЕМ, ПРОМИСЛОВОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ
ІННОВАЦІЙНУ ШЛАНГОВУ АРМАТУРУ
підбір обладнання, енергоаудит, шефмонтаж, ціни від виробника
+38 0536 700 857, (067) 914 01 99
stimexeng.com

Гороскоп

ОВЕН
Вдалий час для вирішення квартирного питання. Вам доведеться багато спілкуватися, вести ділове листування. Не забувайте, що базака — знахідка для шпигуна. У вихідні їдьте за місто.

ТЕЛЕЦЬ
Доведеться показати свої знання, вміння і таланти, брати на себе відповідальність. Буде творче натхнення і нові ідеї. Субота сприятиме ухваленню рішень і розширенню кола знайомих.

БЛИЗНЮКИ
У вас покращиться настрій, будуть перспективні плани. Можливе підвищення на посаді і збільшення зарплати. Можливе раптове відрадження або цікава поїздка, можливо, за кордон.

РАК
Проявіть дипломатичність у спілкуванні у діловому й особистому житті. Звертайте увагу на дрібниці, вони відкриють вам чимало цікавого. У вихідні вас запросять у гості.

ЛЕВ
Робота зажадає уваги, зосередженості і дисципліни. Не поспішайте і не беріться відразу до кількох справ. Вам буде цікаво і весело і з колегами, і з давніми друзями, і в колі сім'ї.

ДІВА
Вдалий тиждень для прогулянок, подорожей, знайомств. Давайте підтримку тим, хто для вас важливий і цікавий, не розпоршуйте свої час і сили. Вихідні проведіть у колі сім'ї.

ТЕРЕЗИ
Доведеться докласти зусиль, щоб плани не були порушені. Можливі побутові проблеми. Зміцніть дружні зв'язки з колегами по роботі. Не зривайте роздратування на близьких.

СКОРПІОН
Сміливо розширюйте свій бізнес або розпочинайте новий вид діяльності. Середня — вдалий день, щоб обдумати становище, в якому ви опинилися, і знайти рішення.

СТРІЛЕЦЬ
Зусилля скеруйте на збереження рівноваги з навколишнім світом. У середу жити стане приємніше і спокійніше. У п'ятницю зростає ризик помилок через навантаження і втому.

КОЗЕРІГ
Доведеться обирати: вирішувати проблеми з напругою сил чи перечекати, поки складнощі не минуть самі собою. Безжально викидайте усе застаріле з вашого життя.

ВОДОЛІЙ
Ви знайдете вихід з будь-якого становища. Підвищуйте свою кваліфікацію, це допоможе знайти роботу на більш вигідних умовах. Не беріться за довгострокові проекти, вони збиткові.

РИБИ
Вам знадобляться самовладання і лідерські риси. Ви з головою підете у роботу. Не провокуйте своїми діями і висловлюваннями невдоволення оточуючих. Проявіть доброзичливість.

Пасажирські перевезення
ДЕШЕВШЕ ШВИДШЕ ніж потягом
Тернопіль - Санкт-Петербург
Тернопіль - Москва
Доставка пасажирів до місця призначення
+380 97 856 24 52 +7 905 217 0755
+380 97 563 05 99 +7 905 364 98 23